

mokslas • menas literatūra

DRAUGAS

ANTROJI DALIS / 1970 METAI

BIRŽELIO MENESIO 6 D. / JUNE 6, 1970

PART TWO NR. 132 (23)

Šiame numery

MIRUSIŲJŲ PAGERBIMAS IR GYVŲJŲ
DARBAI
IŠ TAUTODAILĖS LOBYŲ SEMIANT.
ATEITININKŲ ĮNASAS SIELOVADOJE.
VYTAUTO MAČERNIO "SEPTINTOJI
VIZIJA".
VYTAUTUI MAČERNIUI ŠIANDIEN BŪTŲ
50 METŲ.
ROMAS VIESULAS APIE JAPONIJĄ.
DU LIETUVISKIEJI SŪSITIKIMAI
TOLIMUOSIUOSE RYTUOSE.
NAUJI LEIDINIAI.
FILMŲ ĮVAIRUMAI.
KULTŪRNE KRONIKA.
SPYGLIAI IR DYGLIAI.

KERTINĖ PARASĖ

Mirusiųjų pagerbimas ir gyvųjų darbai

Ne, tai nebus ironiškoji ir išvirkštinė šios temos pusė. Tai nėra taipgi kokio pašaipinimo užuomina ta kryptimi, kad mes, girdi, mirusiųjų negerbiame, o gyvieji visai nieko nedirbame.

Prisipažinsiu, kad šio pamušalo minčių negaliu atsikratyti nuo to laiko, kai laikraščiuose neseniai pasipylė a. a. poeto Fausto Kiršos subatvakarinio prisiminimo aprašai. Neatsikratau tos minties ne dėl to, kad Faustas Kirša mūsų visuomenės ir jos šviesuolių būtų per mažai ar per daug gerbiamas, bet dėl to, kaip jis gerbiamas. Negaliu pamesti įkyrios minties ir dėl to, kad šis Kiršos pavyzdys ar tik nėra pavojaus pradžia panašios respekto formos įpilietinimui mūsų čionykštėje ir jau gerokai buvusio išleistis poeto kūrybos pomirtinis rinkinys "Chapel B".

Atvirai kalbant, išeivijos sąlygose kartu su mumis gyvenančio ir bendruoju likimu besidalijančio rašytojo, muziko, dailininko, mokslininko ar apsimai kultūrininko vien tik žodinis pagerbimas tam tikru atveju virsta tiesiog jo įžeidimu. Kartais net dvigubai įžeidimu, kai jis pats, jau miręs, negali dėl tariamos "pagarbos" protestuoti. Toks vien tik liežuvinis pagerbimas, kai iš dar surištas su pačių gyvųjų malonių vakaro praleidimu, sakytai, yra nušėlis kūrėjo pagerbimas.

Bet vis dėlto reikia džiaugtis, kad daugeliu atvejų mūsų suose būna ir visai kitaip. Jau turime ne vieną erą žmonių, kai kūrėjui pagarba išreiškiama salve sudaromu jo kūrybai viešai paskelbti. Tai pats didžiausias ir pats prasmingiausias to ar kito talento įverti-

nimas ir prisiminimas. Ko vertos šandien būtų kalbos apie prieš 25 metus žuvusį Mačernį, jeigu čia nebūtų išleistas jo poezijos knygos; neturėtume teisės ne prasižioti apie didįjį mūsų klasiką Vincą Krėvę, jei nebūtų laisvajame pasaulyje išspausdinta visa jo kūryba šešiuose tomuose; tikriausiai poetas Bern. Brazdžionis užsimintų sau ausis, girdėdamas pagyrušiškas kalbas, jeigu jo 60 metų jubilėjaus proga nebūtų sumota išleisti liuksusinė visos jo poezijos rinktinė; pats A. Škėma, tikriausiai tik nusišpiautų į visus mūsų gincus dėl jo literatūrinio palikimo, jei nesikūnintų pomirtinis jo raštų leidimas; Algimanto Mackaus vardo knygų leidimo fondas būtų tik nesusipratimas, jeigu tuo pat nebūtų buvęs išleistas poeto kūrybos pomirtinis rinkinys "Chapel B".

Suprantama, kad išeiviskoje bendruomenėje nėra lengva šitokių užmojų suorganizuoti ir juos ištempti ligi laimingos pabaigos. Ne vienu atveju geru noru čia toli gražu neužtenka. Sakysim, va, jau kuris laikas sielolamasi daugiau kaip prieš penkmetį mirusio Juliaus Kaupo raštų išleidimu, tačiau konkrečių rezultatų vis dar nesimato. Tiesa, teko nuzirsti, kad pastaruosiu metu ir Kaupo raštų išleidimo paruošau jau padėjo gerąja kryptimi.

Ir šios Kertinės parašės čia visai būčiau neršes, jei ašame bostoniečių F. Kiršos prisiminimo vakare būtų paskelbtas bent užtikrinimas, kad, va, poeto nespausdinti rankraščiai, likę po jo mirties, jau atiduodami spaudai ir išleidžiami at-

(Nukelta į 2 psl.)

IŠ TAUTODAILĖS LOBYNO SEMIANT

Dail. Antanas ir Anastazija

Tamošaičiai Washingtone

JONAS AISTIS

Washingtono lietuvių kolonijai teko pasidžiaugti labai malonia staigmena. Kanados ambasada savo patalpose buvo suruošusi šių metų balandžio mėnesio 24—30 dienomis dailininkų Antano ir Anastazijos Tamošaičių dailės parodą. Ta paroda rūpinosi ir ją globojo ambasados patarėjas kultūros reikalams p. George A. Crowley su ponu. Berods tai bus įvykis, iki šiol neturėjęs precedento. Tebūnie tai pavyzdys ir kitiems lietuviams dailininkams. Patsai patarėjas pasirūpino pakviesti ne tik tai laikraštininkus ir meno žinovus, bet taip pat raštų pakvietė ir visus lietuvius, kurie yra davę savo adresus vietos bendruomenės padaliniiui.

Parodą reikėtų laikyti pavyksia. Lankytojų nestigo. Sako, būvę nupirkta keliolika paveikslų. Pati Kanados ambasada nupirkusi net keturis dailininkų kūrinius.

Stebėdamas parodoje išstatytus kūrinius ir prisiminėdamas prieš porą metų apsilankymą dailininkų pastogėje ant Šv. Lauryno upės kranto, radau reikalingą parašyti apie tuos du dailininkus, kurie štai, jau kuris metas atsiskyrėliškai gyvendami, pasiliko ištikimi savo pašaukimui ir sukrovė didelius meno lobius. Prisipažinsiu, kad mane stebina jų darbštumas, jų pasišventimas, jų ištvermė.

Ne paslaptis, žinoma, ir ne priekaištas, bet vis dėlto tenka konstatuoti faktas, kad lietuvių dailininkų dauguma svetur dirba dažniausiai apdailos, ne meno darba, arba kiti šoka, dažnai nepataikydami į taktą, pagal svetimos katarinkos melodiją. Aišku, apdaila apdailai nėra lygu. Gera apdaila geriau už menką meną, o ypač už meną kabutėse.

Dailininkai Tamošaičiai nepriklausomybės laikais daugiausia buvo pasišventę tautodailės stu-

Anastazija Tamošaitienė

Senovinis sodžius (gobelenas)

dijoms ir jos populiarinimui bei praktiskam tautodailės pritaikymui naujose gyvenimo sąlygose. Iš viso, nuo spaudos atgavimo iki bolševikinės okupacijos visų meno šakų atstovai daug dėmesio skyrė tautinių meno lyčių ieškojimui ir puoselėjimui. Literatūra norėjo save surasti tautosakoj, o dailė — tautodailėje.

Tautodailė, lygia dalia kaip ir tautosaka, slepia savyje ne tik žilą senovę, bet taip pat ir gilia mintį. Ir viena ir antra savo pirmąjį stadijoje turėjo savo rūšies kulto paskirtį, o tuo pačiu ir atkeltą simbolinę prasmę. Manau, kad mūsų dailės pionieriai, kaip Mikalojus Konstantinas Čiurlionis ir Petras Rimša, ir net toks ankstyvas realus ir realistas Antanas Žmuidzinavičius, bent kūrinių vardais kūrė kūrinius turinčius simbolines prasmes. Čia, manau, ir susitiko menas su tautodailė. Bent nesipiovė ir, ma-

no išmanymu, nuo to nenukėnėję. Menas pačioje savo esmėje yra atkeltinis arba simbolinis aktas. Tik ta savo savybė menas menininkui gali teikti paguodos, džiaugsmo, nusivalymo.

Kiekviename pritaikomajame mene, taigi ir tautodailėje, per ilgą vartoseną išnyksta pirmąjį paskirtis ir prasmė, ir lieka tik pilkos kasdienybės pagražinimas. Pradžioje lietuvių liaudies audiniuose spalvos, tų spalvų derinimas, net atskiros spalvos gijų skaičius, nebuvo laimės reiškinys, o sutarta konkreti kalba. Nereikia užmiršti, kad lietuvių tautiniai drabužiai buvo išimtinai iškilmingi, ir labai galimas daktas, kad jie kadaise galėjo būti kulto ar šiaip kurios parareliginės apeigos drabužiai. Būtų klaidinga manyti, kad kaišytinės priejuostės kada nors būtų buvę skirtos eiti kasdieninę namų apyvoką ar ir kiaulėms jovalą liuobti. Tai, ma-

nau, ypač turėtų paaiškėti dabar, kai pradeda ateiti archeologinės lietuvių rangos smulkmenos.

Nereikia man nei priminti, nes visi žino, kiek dailininkai Tamošaičiai yra pasidarbavę tautinių drabužių atgaivinimui ir jų populiarinimui. Dailininkas Antanas Tamošaitis nuo meno mokyklos dienų domėjosi tautodailė, ir, jo paties žodžiais tarant, tuo tikslu yra apkeliavęs pačius nuošaliausius gimtosios žemės užkampius. Be to, jis turėjo labai sveiką ir kūrybingą idėją, būtent, jis nesustingdino sritinio tautinio drabužio viename pavyzdį kaip tai galime pastebėti kitų tautų regionaliniuose kostiumuose, o paliko laisvę įvairuoti, tai yra, liaudies meistrai paliko laisvę toliau kurti. Lietuvių audiniai labai įvairūs spalvomis, o tos spalvos dar derinamos kontrasto dėsnio, be to, vengiama vienos kurios spalvos vyraavimo, tai yra, vengiama sudaryti vieno kurio atspalvio pagrindą. Anot dail. Antano Tamošaičio, dabar Lietuvoje įsivyravę vieno atspalvio tautinių drabužių dugnas, o tai esą priešinga tautinio drabužio tradicijai.

Ilgėliau prie šių dalykų apsisitoju dėl to, kad dailininkų Antano ir Anastazijos Tamošaičių gyvenime paskutinius du dešimtmečius atsiskleidė naujas lapas. Abu lietuvių tautodailės elementus perkelti į vaizduojamąjį meną. Tie jų naujieji darbai daugeliui skaitytojų, manding, pažįstami iš gausių parodų ir dažnai spaudoje matomų reprodukcijų. Manau, kad apie tai, apie ką ruošiuosi kalbėti, skaitytojas turės bent vaizdą mintyse. Čia turiu dar pridėti, kad dailininkai ėmėsi to žygio, gerai išstudijavę ir apmąstę tautodailės elementus bei galimybes.

Dailininkė Anastazija Tamošaitienė savo tapybai naudoja grynai audinių elementus. Ji yra abstrakti. Vartoja daug technikų: akvarelę, guašą, aliejų, be to, rištinius ir kaišytinius kilimus ir gobeleną. Visur ji pasižymi, gyvomis, liepsnojančiom spalvomis. Suminiai išnaudoja turimas galimybes.

Antanas Tamošaitis naudoja tris vaizduojamojo meno rūšis: akvarelę, tapybą ir grafiką. Vaizdavimo būdas visose rūšyse yra vieno galo. Dail. Antano Tamošaičio kūryba nėra visai abstrakti. Joje palikti daiktų ir gyvųjų kontūrai, tiesa, visada labai įmantoriai stilizuoti. Ir kartais taip stilizuoti, kad daiktai paaiški tik gerai į paveikslą įsižiūrėjus. Dailininko pasaulis yra statiškas, dekoratyvus ir vienoje plokštumoje, be gilumos. Suprastintų dalykų kontūrai dviems viena ant kitos užteptomis linijomis: plati juoda arba tamsi ir per šios vidurį šviesi siauresnė linija. Vaizduojami objektai atskiriami įvairių formų ir spalvų plotais. Anksčiau tie plotai būdavo užtepami viena lygia kuria spalva, o dabar vėlesniuose paveikluose tie plotai uždenjami su raštu, primenančiu audinio tekstūrą. Pačiame paveiksle dalykai, kaip jau sakytą, pamažu dešifruojami ir tik tada pradeda aiškėti patsai paveikslas siužetas ir jojo prasmė, kuri visuomet yra simbolinė ir paaiškėja tik iš paveikslas pavadinimo. Tie pavadinimai yra būdingi ir reikalingi, nes jie padeda perprasti paveikslas idėją, padeda įsigilinti paveikslas turinį ir prasmę. Dailininko Antano Tamošaičio vėlesnieji darbai kiek primena Petro Rimšos skulptūrą. Petras Rimša stilizavo daiktus, bet tie daiktai nebuvo suardyti, jie pasiliko beveik nepalieti ir neiškreipti, o Antanas Tamošaitis daiktą naudoja tik kaip ženklą idėjai išreikšti. Pačių daiktų vaizdavimas paimtas iš tautodailės lobyno, ne vien iš skulptūros, bet taip pat iš architektūrinės apdailos, iš liaudies tapybos, iš papuošalų ir net namų apyvokos dalykų ornamentacijos.

Ta prasmė dail. Antanas Tamošaitis yra ne tik įvairus, bet lygia dalia labai originalus ir labai savitas dailininkas, kuris iš tautodailės smulkmenų sukūrė išties pilną nuostabos ir prasmės pasaulį. Toje srityje jis yra unikumas. Tas pasaulis yra jo vieno sukurtas. Tautodailė jam suteikė tikrai ženklus, iš kurių jis susikūrė kalbą. Jo niekas nepakartos, (Nukelta į 2 psl.)

Antanas Tamošaitis

Protėvių paminklai (aliejus)

Anastazija Tamošaitienė Kilimas

ATEITININKIJOS ŠEŠIASDEŠIMTMEČIUI

ATEITININKŲ ĮNASAS SIELOVADOJE

KUN. DR. P. CELIESIUS, VOKIETIJA

Ateitininkijos ikūrėjų tikslas buvo išauginti Lietuvai samoningos inteligentijos kadras, kad jie galėtų atsispirti nihilistinei bei ateistinei įtakai, kuri tuo metu labai klestėjo Rusijos universitetuose ir jaunoje inteligentijoje.

Pradininkų šūki „Visa atnaujinti Kristuje“ sistemingai išvystė moksliškai pagrįstą Stasys Šalkauskis savo tam tikslui skirtame veikalė „Ateitininkų ideologija“. Ir neapsiriko. Ikūrėjų ir Stasio Šalkauskio pastangų veiklama Lietuva pražydėjo samoningais katalikais inteligentais. Jų buvo universiteto katedrose šalia ateistų bei materialistų profesorių. Atkija suklestėjo studentų eilės įvairių korporacijų pavidalu. Ji subūrė didžiąją dalį gimnazistų po Ateities vėliava. Ji išauklėjo naujas kartas samoningais katalikais, kurios prasitęsė ne tik per visą Lietuvos nepriklausomybės laikmetį, bet persimetė net į užjūrio lietuvių kolonijas ir čia išsiskleidė nauju atžalynu, kuris Lietuvos iš viso nėra matęs.

Kai 1961 m. prof. J. Eretas, lankydamas lietuvių kolonijas Jungtinėse Amerikos Valstybėse, užvažiavo į ateitininkų studentų stovyklą netoli Scrantono miesto ir pamatė gerą šimtinę iš įvairių Amerikos miestų suvažiavusio jaunimo, susijaudinęs prabilo: „Broliai ir sesės ateitininkai! kartą Kaune aplankiau prof. S. Šalkauskį ir paklausiau jo, kodėl jis esąs nusiminęs. Man jis pasitarė: „Kažin, ar mūsų pastangos ateitininkijos ugdyme pasiteisins? Gal mes liksime tik tyruose šaukiančio balsas?..“ Šiandieną, jei jis atsikeltų iš numirusių ir pažvelgtų į po visą žemės rutulį pasklidusius lietuvių samonius ir pamatytų juose esančią gyvą ateitininkiją jau net antroje ir trečioje kartoje, jis galėtų didžiulius savo pastangų vaisius. Štai jūs, brangūs jaunime, esate gyvas liudininkas, kad Šalkauskis nemirė. Jis gyvas savo ideologija ne tik Europoje, bet net už Atlanto vandenyno tolimose Amerikoje. Didžiulis, mielas Stasys, amžinybėje, kad tavo darbas nebuvo veltui. Tavo idėjos spindi — nuo Australijos iki Amerikos — jaunimo veiduose ir tavo paskleista Dievo ir Tėvyinės meilė dega jų širdyse.“

Svarstant psichanalitiniu būdu Ateities idealų veikiamą jaunimą, dalyvauja organizuotai lietuviškose pamaldose, įsijungia į lietuviškų giesmių pravedimą, tautos švenčių progomis kultūrinių programų aktyvų išpildymą, tautinių ir religinių papročių perdavimą, naujų katalikiškų lietuviškų šeimų sukūrimą. Tegul ir ne šimtą procentų tai pavyksta realizuoti, bet kiek daug jaunimo ateitininkų stovyklos suvedė į pažintį ir vėliau į katalikiškų šeimų sukūrimą! Kodėl Ateities idealai turi įtakos į jaunąsias kartas, galime suvokti, svarstant visa tai psichanalitiniu būdu.

Žmogaus dvasia (psichė) iš prigimties yra imli. Iš pat kūdikystės dienių ji trokšta būti užpildoma tam tikru turiniu. Kaip visata, taip ir žmogaus dvasia nepakenčia tuštumos. Ji gaudytelė gaudyti, terminus, idėjas, spalvas, judesį pavidalus. Kuo siela pripildys, tuo ji ir gyvens.

Žinoma, pirmuosius išpūdžius gali moduliuoti, keisti ir naujais

pakeisti gyvenimo aplinką: mokykla, auklėtojai, draugai, lektūra, filmai, televizija. Todėl gali atsitikti, kad ir religijos pirminius išpūdžius bei idėjas gali pakeisti naujai gauti, aniems priešingi išpūdžiai ir idėjos. Tai liudija gyvenimo faktai. Tačiau, apskritai, žmogaus dvasios gelmėse pirminės nuosėdos pasilieka veiklios visą tolimesni gyvenimą. Argi mes ne su malonumu prisimename kūdikystėje išgyventus religinius įvykius: pamaldas, Dievo idėją, angelus, atlaidų įvykius. Argi mūsų teistinė pasaulėžiūra suformavo ne motiną, auklėtoją, religinio turinio knygos?

Mūsų ideologijos formuotojai

Panašiai ir mūsų ideologiją formavo katalikiškos organizacijos, ypač ateitininkija. Iš jos pasisavinti idealai įtaigojo mus palengva ryžtis kovoti už Dievą ir Tėvynę. Tūkstančiai žuvusiųjų Sibiro sunkių darbų stovyklose yra kaip tik anų pasisavintų idealų rezultatas — geriau mirti, negu okupantui vergauti, atsisądant savo tikėjimo ir Tėvyinės meilės. Sakoma, lašas po lašo ir akmenį pratašo. Taip lygiai žmogaus psichikoje religingas žodis po žodžio suformuoja joje ne tik pasaulėžiūrą, bet didelę dalimi prisideda ir prie apsisprendimo pašaukime. Argi mes nematome gyvenime daugelį pažįstamų, kurie, ateitininkijos idealų paveikti, visą gyvenimą išlaiko pirmykštį stilių. Gal daugelis iš jų yra tapę tik tradiciniais katalikais ir tradiciniais ateitininkais, bet vis dėlto jie jaučiasi vienos didžiulės ateitininkų šeimos nariai ir betarpiškai tampa tau atvirai, kai tik sužino, kad ir tu esi iš jų šeimos tarpo. Ateitininkai, pagal savo sielos formaciją, įgauna tam tikrą vienodą ir į vienas kitą panašų stilių. Šis reiškinys, pagal psichoanalizę, kartojasi ir kitose srityse. Tą dvasinę ypatybę ypatingai išnaudoja reklamistai ir bolševikinio kontingento propagandistai.

Avangardistas, ne tradicionalistas

Iš antros pusės žvelgiant, jeigu psichinės ateitininko būsenos

Antanas Tamošaitis

Elena Gaputyte

Madona

suformavimas tėra tradicinio ateitininko fabrikavimas, mes neužgiriame tokio tipo, bet norime aktyvaus, samoningai besireiškiančio ateitininko. Norime, kad ateitininkas būtų avangardistas, o ne tradicionalistas. Kad jis jaustųsi kiekvieną momentu save kurias ir aplinką įtaigojantis. Ateitininkas turi būti nuolatiniame religiniam procese, o ne stagnacijoje. Tik dinaminiai ateitininkai žavi jaunimą ir visuomenę. Ateitininkų organizacija išaugino ne vieną dinaminį ateitininką Lietuvoje. Prisiminkime jų bent keletą.

Po ateitininkų vėliava išaugę švituriai

Toks iš pirmųjų, dinamiškos veiklos ateitininkų buvo prof. P. Dovydaitis. Jis buvo tikras avangardistas įvairiose mūsų kultūros srityse. Jis kūrė (pats rašė ir redagavo) eilę mokslinių žurnalių teistinėje dvasioje. Jis rašė daugelį straipsnių kaip atsakymą į ateistų išpuolius prieš katalikų religiją. Jis organizavo jaunimą į katalikiškus sambūrius, važinė-

damas po provincijos miestelius su paskaitomis ir ruošdamas regionų suvažiavimus - festivalius. Jis tapo pagaliau kunigu ir tikru misionierium Sibiro tremtinių tarpe, užtampaudamas savo ateitininkiską veiklą kankinio mirtimi.

Tylus, bet plačios erudicijos ir gilios proto įžvalgos prel. P. Kuraitis, kuris nevažinėjo po provincijas su paskaitomis, kaip P. Dovydaitis, bet turėjo nepaprastą įtakos į studentijos gilų ir samoningą katalikišką formavimą.

Iš tautodailės lobyno semiant

(Atkelta iš 1 psl.)

niekas jo kalbos nepasisavins. Dabar, kai menė bodimasi daikto ir net prasmės, aišku, modernizmo šalininkams Antanas Tamošaitis gali atrodyti primityvus ir atsilikęs, tai yra, nemėtinis. Tokiam galvojime jaučiama didelė dozė snobizmo. Afrikos tautelių tautodailė tinkama, o lietuviškoji tautodailė — ne. Ir dar didelis, didelis klausimas, ar sveika, kad šiandien jaunųjų puoselėjamas menas nutolsta nuo specifinių lietuviškojo meno versmų: nuo tautos, nuo daikto, nuo idėjos. Ar verta vienu moju atsikątyti to, kas buvo amžių amžiams krauta ir tausota. Ar mes galime varžytis su kitais, praradę tai, kuo mes kaip tikrai nuo kitų skiriamės. Mano manymu, lietuviškoji liaudies kūryba visose savo šakose dar laukia didelių menininkų, ir reikia sveikinti ir džiaugtis tais, kurie šią sritį kultivuoja.

Nors tautiško meno problemas yra gyvos nuo spaudos atgavimo laiko, bet, mano išmanymu, tautosakoje ir tautodailėje glūdi dar tokie dideli neatkasti lobiai ir kad jie laukia didelių menininkų, kurie tais lobiais visoje pilnybėje pasinaudos ir nustebins pasaulį.

Bet kelyje į tą lietuviškųjų meno lyčių praskleidimą visuomet bus su pagarba ir nuostaba minimi dailininkų Antano ir Anasztazijos Tamošaičių darbai. Itin išskirtina jų pažiūra ir meną. Ir čia jie seka liaudies meno tradiciją. Jų mintis, kad menas neturi būti atitrūkęs nuo gyvenimo, neturi būti laiko atrankos eiti į muziejus, o priešingai likti prie žmogaus, dabinti ir džiuginti jo netarpišką aplinką; kelti skonį ir

Kertinė Parastė

(Atkelta iš 1 psl.)

skira knyga. Deja, kiek iš ano subatvakario, aprašų matyti, jokios užuominos ta kryptimi net poeto pagerbimo proga tenai nebuvo padaryta.

Ne paslaptis, kad Kiršos paliktųjų rankraščių atveju nėra jokios jų suvedimo ir jų išleidimo problemos. Viskas jau seniai būtų buvę padaryta, jeigu poeto kūrybinį palikimą globojantieji bostoniečiai būtų

pūtys ką nors darę, arba būtų kitiems redagavimo ir raštų išleidimo darbą patikėję. Bloga valia, tingėjimas, nepasitikėjimas savimi ir kitais ar kitos kurios priežastys lėmė šitokią šalia Kiršos buvusiųjų jo artimųjų laikyseną, mums čia ne tiek svarbu. Mums svarbiausia tai, kad ir šėseriems

metams praėjus nuo poeto mirties, paliktieji jo raštai nėra išleisti, nors visos sąlygos jiems pasirodyti buvo ir yra puikiausios.

Tad, apgailestaudami aną tuščiavidurį F. Kiršos pagerbimo atvejį, baiminamės, kad jis nebūtų tik liga dvasinio ir kultūrinio mūsų bergždumo kūrėjų respekto atveju. Geriau visa ši situacija tebūna tik akstinas paskubinti Fausto Kiršos rankraštinių palikimo išleidimą gražiu, pomirtiniu leidiniu.

k. brd.

Tel. ofiso HE 4-5849 rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4 vakare 7-9
antr., penkt. 1-5 treč. ir šešt. tik
antradienį

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą. Pirmad. ir
antr. 10-4; treč. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
RAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
stailieja, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220

Namų rezid. — PRProspect 8-0081

DR. JANINA JAKSEVICIUS

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, šeštadienį, 10-12 val. ir nuo 1 iki 3 val. šeštadienį, nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6
iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad.
ir šeštad. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIONAS

5540 S. Pulaski Rd.

VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO
SPECIALYBĖ

Valandos pagal susitarimą

Skambinti 585-2525

Tel. yektia 24 val.

Tel. — RELiance 8-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Lietuvių gydytojas)

3925 W. 59 Street

Val.: pirmad., antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 10-12 val. ir nuo 1-4 val. p. p., 6-8 val. vak., šeštadienį, 12-2 val. p. p., trečiad. uždaryta.

Ofiso telefonai: RE 7-1168

Rez. tel. 239-2019

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

Šeštadienį 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS

KUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Tel. HEmplock 6-3545

(Ofiso ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS

2858 West 63rd Street

Pirmą tik susitarus

Valandos: pirmad., ketv. 6-8 val.

antradienį 2-4 val.

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9870

DR. I. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidinės ligos

2454 West 71st Street

71-08 ir Campbell Ave. kampas

Pirm. ir penkt. 2-8 p. p.

Antradienį ir ketv. 9-11 val. r.

ir 4-8 p. p. šeštadienį 9 val. r. iki 12 d.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviška

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5148

Pikrina akis. Pritaiko akinius ir

"contact lenses"

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPEC. VIDAUS LIGOS

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697

5159 South Damen Avenue

Valandos tik pagal susitarimą

Trečiądieniais uždaryta

Telef. — 423-2660

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS

9760 South Kedzie Avenue

Val. pirmad. antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 8-12 val. r. ir 1-4 val. p. p. Treč. ir šeštad. 8-12 val. r. ir 1-4 val. p. p.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS

2745 West 69th Street

Tel. 737-2290; ofiso ir rezidencijos

Pirma ligonius tik susitarus —

(By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS

Inkstų, Pūslės ir Prostato

Chirurgija

Ofisas 2454 W. 71st Street

Val.: anrad. nuo 2-5 popiet,

ketvirtadienį, nuo 6-8 vakaro

Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. RELiance 5-4410

Rez. GRevelhill 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val.

iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak.

antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p.

ir vakarais pagal susitarimą

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir chirurgija

Ofisas 2750 W. 71st Street

Telefonas 925-8296

Valandos: 2-8 val. v., penktadienį, 10-12

v. r., 2-8 val. vak., šeštadienį, 1-4 val. vakaro.

Rezid. tel. WA 5-8099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ

LIGOS

Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.

Tel. PRospect 8-1223

Ofiso val.: Pirm., antr., treš. ir

penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8

v. r. šeštadienį, 2-4 val. popiet. ir kitu

laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Pirminėje ligonius tik susitarus

Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak.

Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Tel. PRospect 6-0400

DR. ONA VASKEVICIUS

(VAKARAS)

GYDYTOJA IR CHIRURGE

6648 South Albany Avenue

Val.: pirm., antradienį, ketv. 6-8 val.

vak., penkt. ir šeštad. 2-4 popiet.

ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-815

LYG LENGVO VĖJO IŠ ANAPUS ATNEŠTI

Vytautui Mačerniui šandien būtų 50 metų

KAZYS BRADŪNAS

Rašau ir pats beveik negaliu tikėti. Negi iš tikrųjų tam jaunystės, o dar ir šiandien jaunųjų poetui Vytautui Mačerniui šiemet jau būtų sueję 50 metų? Ir taji klausuką visos enciklopedijos ir visos mūsų poezijos antologijos labai lengvai nubraukia, sakydamos, kad Mačernis tikrai gimė 1920 metais, birželio 6 d. Šarnelės kaime, Žemaitijos gilumoje. Taigi kaip tik šiandien būtume džiugiai atšventę jo įpusėtą amžių.

Deja, poetas žuvo karo košmarė, pragyvenęs žemėje vos 24 metus. Kaip paprastai tokiais atvejais, ne vienam ir ne kartą kyla klausimas: ką gi Vytautas Mačernis būtų parašęs, kur nuėjęs, jeigu būtų gyvenęs ligi šiol? Koks jo kelias būtų buvęs, jeigu būtų gyvenęs okupuotoje Lietuvoje? Kokio pobūdžio ir kokios vertės jo knygos šiandien gulėtų ant poeto jubiliejinio stalo, jeigu jis būtų pasitraukęs į Vakarus, i kuriuos pajudėjęs ir žuvo? Tai vis klausimai, kurie dabar yra tik daugiau žaidiminės prasmės.

Vytautas Mačernis (dešinėje) vieną studentiškąją savo vasarą tėviškės laukuose su studijų draugais ir kaimynais Paulium Jurkum (vairuryje) ir Juozu Jurkum.

veiklą, lengva pastebėti, kad Mačernis jų tarpe yra labiausiai mėgiamas, nuolat jų susirinkimuose bei stovyklose nagrinėjamas, deklamuojamas, net vaidinamas. Gi kai kur jaunųjų ateitininkų kuopos yra net pasivadinusios Vytauto Mačernio vardu. Tokiam jaunimui Mačernis visada yra jaunas, yra jų ir apamai jaunystės poetas. Pokalbiuos su tokiu jaunimu patiri, kad jie, sakysim, Niliūna, Nagi ir kitus šių amžininkus jau laiko kone seniais. Bet labai anas jaunimas nustemba, kai pasakai, jog ir Mačernis yra šiandieninių žeminių bendraminčių. Jaunimas šituo beveik negali tikėti, mat, Mačernis jų samonėje jau giliai įsišaknijęs kaip jaunas, kaip jaunystės, kaip jų pačių poetas, kuris, atrodo, jeigu dar ir gyventų, tai jokiū būdu negalėtų būti 50 metų.

Iš tikrųjų, Vytautas Mačernis niekada ir nesenstelijo. Jis mūsų literatūroje ir mūsų jaunime taip ir liko amžinai jaunas, liko kone pačios jaunystės poetiškuoju simboliu.

Vytautas Mačernis 1939 metais, tik ką baigęs Telšių gimnaziją

Todėl džiaugsmas ir kutena širdį, kai jau išstius dešimtmečius laisvųjų Vakarų lietuviškasis jaunimas skaito, deklamuoja ir savu laiko Vytautą Mačernį. Bet ir liūdna, kai paverptosios Lietuvos jaunimas šito padaryti lig šiol negalėjo. Spaudos draudimo specialistas — okupantas rusas visus 25 metus po Mačernio žuvimo draudė jo raštus tėvynėje išleisti. Ir jeigu ne Vakaruose pasirodžiusios Mačernio knygos, vargu ar lietuvių literatūroje lig šiol kas nors kalbėtų apie Mačernio kūrybą ir trumpą jo viešnagę žemėje. Mačernio slėpimas nuo skaitytojo Lietuvoje ilgiau kaip 25 metus yra šiurpus ir barbariškas spaudos draudimo pakartojimas net 20-jo amžiaus antroje pusėje.

Bet reikia ir didžiulius pavergtųjų lietuvių kantrių ir užsispyrusių veržlumų, jų nelengva pastanga prikelti išstius dešimtmečius okupanto laidojamą Mačernį. Ir, atrodo, kad šitai bus padaryta kaip tik šiemet, minint poeto gimimo jubiliejį sukaktį. Valstybinė leidykla "Vaga" Vilniuje jau skelbia, kad šiais metais užplanuotųjų leidinių eilėje yra pramatyta ir Vytauto Mačernio poezijos knyga.

Gi laisvasis lietuvių jaunimas

Vakaruos netrukus savo mėgiamą poetą pristato ir angliškai kalbančiam pasauliui. Jaunųjų akademikų anglų kalba leidžiamas žurnalas "Lituanus" viename artimiausių savo numerių atspausdins anglų kalbon išverstąsias Mačernio "Vizijas". Tai bus tikrai labai prasmingas, ne tuščia viduris poeto jubiliejinį metų atžymėjimas plačiajame pasaulyje. O sukakties proga i kiekvieną Vytauto Mačernio poezijos mėgėją, kuriam poeto posmai dvasioje ir ausyse skamba kaip muzika ir kaip daina, kreipiamės paties Mačernio žodžiais:

Isiklausyk: kaip skamba laiko pakrašty
Pirminiai muzikos garsai,
Lyg lengvo vėjo iš Anapus atnešti
Dainuojančių vaikų balsai.

● Panevėžio kraštotyriminkai pagerbė Bitės-Petkevičaitės atminimą. Name, kuriame Bitė gyveno 1932-1943 metais, atidarytas muziejus, — dviejuose kambariuose yra kuklūs baldai, asmeninė bibliotekėlė, Bitės raštai, ant sienų — jos paveikslai.

VYTAUTAS MAČERNIS

SEPTINTOJI VIZIJA

1

Anoj pavasario laukų ir žemės laiminimo šventėj
Džiaugsminga tuotaiška užliejo mano protėvių namus.
Atėjus vakarui, pro langus pasipylė smagios šviesos,
Ir pasigirdo juokas įstabus.

Nes tolimųjų vakarų šaltosios šiaurės gentys, susirinkę i senolių namų,

Vėl prakalbėjo išdidžia tėvų tarne,
Ir jų gražuolės moterys, grakščiai palenkę galvas,
Sypsojos vėl slaptinga šypsena.

Ir kiemo sužaliavusia veja išėję pasivaikščiot augštos, šviesiaplaukės jų mergaitės
Staiga pajuto lengvą vėją supantis plataus palaido rūbo vilnyse.
O vakaras vėsiais bernioko pirštais lietė jų lengvai tepridengtus pečius
Ir kėlė svaigulą virpesį slapčia.

Tavakar vyšas buvo toks tamsus ir šviesios gėlės
Paliejo srovėmis kvapus svaigius.
Ir ilgas valandas plačiai patvinus džiaugsmo upė
Murmėjo apie laimės stebulius.

Tiktai giliam vidunakty, tartum pavargę akys, užsimerkė visos šviesos,

Ir pokylio namai paskendo miego ir sapnų rimty...

Vien mano kambario baltų užuolaidų kuteliais bėginėjo mėnesienos spindulys,

Ir širdyje tebevyrpėjo vakaro šviesa skanisti.

Pro langą matės šešėliuotos, plačios lygumos
Rugiai išplaukę...
Aš nuėjau pro sodą i laukus, kur baltas kelias tolumon,
Tartum svajonė pakerėta, traukė...

Aplinkui horizonto pakraščiais juodavo tolimų miškų grandinės,
Zėrėjo viršum pievų miglos baltos pasikėlę...
Ir man staigą kažin kodėl prisiminė keista legenda
Apie rytų kraštus, kur saulė teka, žydinčią karalių gėlę.

...Jeigu rožiniai jos lapeliai kam ant veido ar širdies užkrinta.
Nemirtingumo saulė tam skaisčiai dienas nušviečia...
Is to burnos pasipila skaidrieji žodžiai,
Artyn atsikambantys, tartum auksinių bėčių spiečius.
Ir jų melodija pavergia širdis vargo ir kančios žmonių
Slaptuoju nemarumo troškimu...

Tavakar pamiršau, jog tai vien tik keista legenda
Apie karalių pasakišką gėlę.
Nes aš buvau toks jaunas ir jautrus, nes pokylių svaigi liepsna
Manų melsvųjų tolių ilgesį sukėlė.
Ir aš nuklydau i rytus pavasario nakties laukais,
Tikėdamas legendos žodžiais įstabiais.

Ėjau tolyn... O pamažėl artėjo ryto valandos. Nakties auksiniai žiburiai pavargę geso,

Pasirūpę paukščiai neramiai sudėjo savo lizduose.
Nuo medžių didelės bespalvės asaros lašėjo žemėn,
Ir ūkanotu dangumi iš lėto kopė saulė balzguna.
Ir kasdienybės šaltas spindulys
Vėl atitolino legendų ir svajų šalis.

2

Praėjo daug dienų... Tačiau širdy išlikę nuostabios legendos žodžiai
Manų kas vakaras suplėšo kasdienybės pančius ir varžtus,
Ir išsilašvinus dvas'a vėl skrenda ten i nuostabių šviesų šalis,
Kur plaukia vėjas šiltas ir gaivus.

Ir aš einu per virpančių švelnių šešėlių žemę,
Užu savęs palikdamas sumigusius laukus ir kvepiančių kalvų gretas,
Ir kylančių širdies pulsavimų jaučiu karališkos gėlės artumą.
Ir horizonte jau regiu palaimintų rytų liepsnas.

Ir vienasys aš grįšiu vėl i protėvių namus, ant rankų nešdamas karalių gėlę,

O pas tikt išeis išdidžios vakarų ir šiaurės gentys,
Ir jų gražuolės moterys ir augštos šviesiaplaukės jų mergaitės,
Atėjusios i žemės laiminimo šventę.
Vilnius, 1942 m.

Japonijos fragmentai

(Tęsinys iš praėjusio šeštad.)

ROMAS VIESULAS

Bet japonų jaunimo ūgis dabar yra pora inčų aukštesnis už ankstyvesnį vidurkį. Sakoma, kad tai pasikeitusio gyvenimo būdo rezultatas. Kaip bebūtų — japonas atrodo dalikatiniai trapus ir smulkus.

Išbuvę vieną dieną Sanno festivalyje. Tokyo, pavargę grįžtame liftu i savo viešbučio kambarius. I liftą įeina du jauni amerikiečiai, kiekvienas daugiau kaip šešių pėdų, blondinai. Po mažo ūgio japonų minios, šešios pėdos yra lyg ir baisi staigmena. Žiūriu i tuos jaunikius nuo batų iki viršugalvio ir beveik automatiškai pagalvojau: kokia masė raumenų ir kaulų. Japonų minioj jie atrodytų kaip dvi gervės.

Paviršutiniškai žiūrint, japonų religinis gyvenimas atrodo lyg ir išvėses, nors tas įspūdis gali būti net labai klaidinantis. Maldyklos, šinto ar budistų, niekad

nebūna apgultos maldininkų, ir religinė praktika, atrodo, lyg ir pripuolama.

Per didžiuosius festivalius, kurie panašūs i atleidų ir spektaklių mišinį, šita ramybė sutrinka. Festivaliai labai spalvingi — stauga plūptelia spalvingiausių ceremonijų ir aprangų ekspozija. Nuo šventikų ir celebrantų, kurie yra be galo puošnūs, ir festivalio lankytojai neatsilieka. Bet gal labiausiai išsiipuošę būna moterys ir vaikai.

Ypač pastarieji, patys mažiausi festivalių dalyviai — išsprauti, išglostyti, spalvingai apjuosti savo mažyčiuose kimono ar jukata — baltom kojinaite braidu nuo pramogų i pramogą. O tų pramogų festivaliuose namazai visokių — nuo auksinių žuvių gaudymo su popieriniu samčiu iki bambuko kardais mušimo kits kitam per galvą. (ir tai daroma su nepaprastu įtūžimu).

Festivalių maldos, eisenos ir iškilmingai išpuošų keturračių aukštų karietų stumdymas gatvėmis, su būbininkais ir fleitų pūtikais, užsilipusiai ant jų — visa tai yra smogiantis kontrastas kasdienos pilkumai.

Šiaip šiokiadieniais šventyklos ramios, beveik paliktos vienut vienos su raudonais vartais ir dviem šunim, iškaltais akmenyse, saugojančiais įėjimą — viskas dunkso nepaprastoj ramybėje, su degančiom liktarnom ir medžių lapų šnarėjimais.

Praeivis sustoja — paskalauja burną, samteliu prisisėmęs vandens iš bėgančio šaltinio (su dievais kalbama švaria burna), suploja porą kartų plaštakais (kad atkreiptų dievų dėmesį, kad, štai piligrimas jau atvyko), dar ir už didelių virvių patasomas didžiulis kabantis barškalas — ir po maldos. Bent tokia eiga atrodo šinto maldyklų. Panašiai pasielgiama kartais ir prie miniatiūrinių koplytėlių miesto

gatvėse, o jų yra pilna visur.

Ta ramybė, kuri pastebima šventyklose, tur būt, ir būdinga visam religiniam japonų gyvenimui. Čia atrodo nėra religinių vaidų, ir tas pats maldininkas kartais gali lankyti šinto, o kartais ir Budos maldyklą, kas vakariečiams jau sunkiai perprastama.

Vaikai Japonijoje nepaprastai dailūs. Ir tai galima pasakyti apie jų mokyklinį ir priešmokyklinį amžių. Ne tik jų orientališki veidukai nepaprastai simpatingi, su kuodu melsvai juodų plaukų ant viršugalvio, bet ir jie visi tiek išsprauti ir švarūs, kad nuo jų kalnieriukų baltumo, it nuo sniego, net akys merkiiasi. Matyti čia juos pavienius ar net visą vaikų būrį yra nepaprastai malonumas. Beveik tikra, kad, praeidami pro užsieniečių, pasakys "haro" (kas turėtų skambėti kaip "hello", nes japonai neištaria "r" raidės). Ir vaikų veiduose jaučiama didelis susidomėjimas visu tuo, kas užsieniečių.

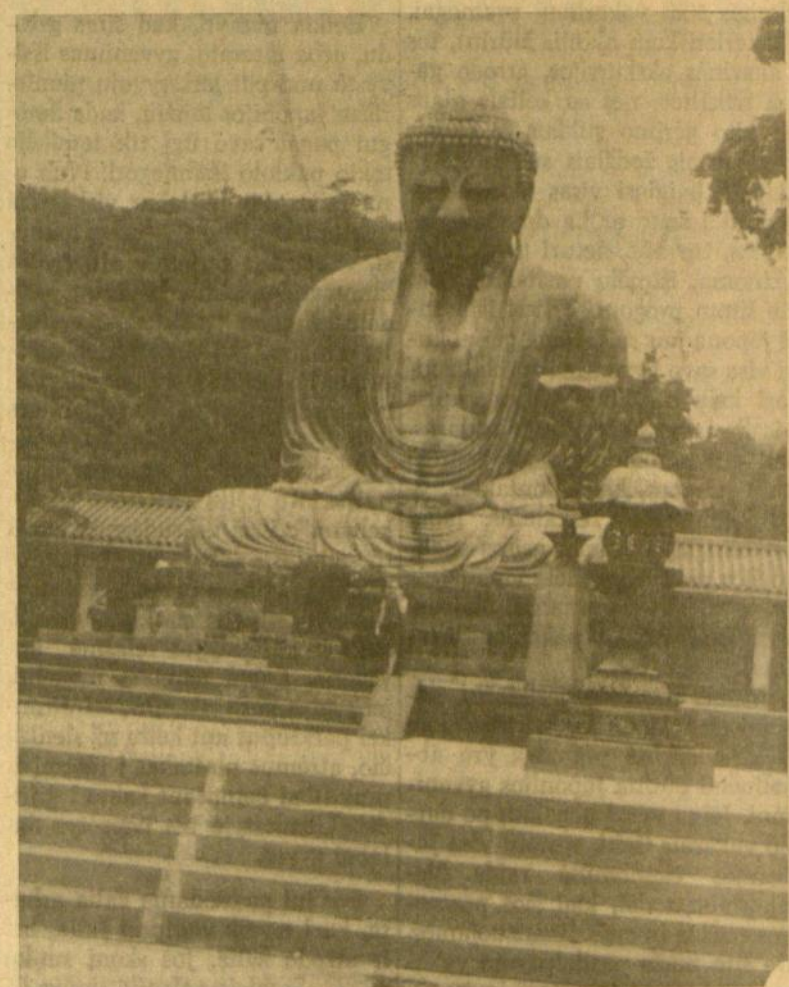
Sakoma, kad šitas vaikų dailumas bei jų nepaprasta priežiūra yra tik atspindys kitos gilesnės šeimyninės problemos. Sako-

ma, kad vyro ir žmonos tarpusavio ryšys yra, palyginti, gana menkas. Ir kiek to ryšio tėra, kiek dėmesio šeimai ten bebūtų — viskas sudedama i vaiką ir dėmesį jam. Nėra abejonės, kad visais amžiais, kaip ir dabar, Japonija buvo ir yra vyro kraštas. Mama paliekama kautis su vaikais, o vyras eina i posėdžius, pramogas ir išvykas dažniausiai vienas. Ir kelionėse nedažnai vežasi šalia čemodano dar ir žmoną. Gi jeigu jis žmoną ir vežasi, tai ši seka kelis žingsnius iš paskos.

Pavalgęs vyras restorane pasiūsto sau nosį ir stačiai marš nuo stalo, žmonai nė žodžio neburblelėjęs. Ir tik po to žmona irgi atsikelia ir seka savąjį iš paskos.

Didmiesčiuose šitas galvosenos bruozas yra mažiau ryškus, nes kiekvienas didmiestis subendrina, suniveliuoja senuosius kraštų papročius, bet išvykus i Japonijos nuošalę, ko gero ir pats turistai gali patirti. Štai mažas pavyzdys.

Otaru yra šiaurinės Japonijos miestas, Japonų jūros pakraštyje. Jei ne gana imponantiškas (Nukelta i 4 pusl.)

Didysis Buda Kamakuroje

Japonijos fragmentai

(Atkelta iš 3 psl.)

uostas, tur būt, to miestelio čia ir nebūtų. Sėdim naujai pastatytam restorane, Pilna suaugusių ir nemažai jaunimo. Man padavėjas paduoda meniu. Aš automatiškai paduodu meniu priešais mane sėdinčiai žmonai. Už valandėlės sugrįžta patarnautojas prie mūsų stalo, atima meniu iš žmonos rankų ir vėl paduoda jai man...

Juokiamės abu su žmona pasikukčiodami, kiek tik mandagumo ribos leidžia: aiškiai Japonija yra vyrų kraštas, ir vyras yra "bosas" namuose ir už namų.

Tik apie 56 proc. vyrų grįžta namo prieš 9 val. vakaro, tai yra maždaug tuoj po darbo. Kiekvienas, save gerbiantis vyras, kuris dar turi šioj tokį pasisekimą darbe — įmonėj ar įstaigoj — namo grįžta po 10 val. vakaro. Tuoj po darbo, kuris baigiasi panašiai kaip ir Vakaruose — 5 ar 6 valandą — vyrai eina "ant išsiblašymo", išgerti stiklėlį ar ko nors kito dienos įtampos užgniaužti. Įdomu, kad dažniausiai šitos poderbinės "išsiblašymo" išlaidos yra padengiamos pačių kompanijų. Ypatinai aukštesnio rango tarnautojai pasibuvoję tik pasirašo sąskaitas, jų nemokėdami, panašiai kaip kredito sistemoje. Ir, žinoma, jeigu vyras grįžta labai anksti namo, tai dažnai japonė žmona ima rūpintis, kad čia kažkas negerai: arba įstaiga vyrą jau nemėgsta, ir ji nekvepia dėmesio, o gal vyras susipykė su savo bosu, nes jį barus vyresnįjau nekvepiamas, aplamai, visa tai gali būti gana tamsus ženklas...

Kiekvienas didmiestis Japonijoje turi savo sektorių vakarinį, poderbinį pramogom. Dažniausiai tai būna kuri nors senamiesčio dalis. O Tokyos mieste — garsioji Ginza. Tai yra kvartalo kvartalai dažnai nedideli, bet be galo jaukių užėigų ir klubų. Vakaraš nuo kokios 7 iki 10 Ginza knibždėti knibžda mase nuo įstaigų pabirusiais vyrais, kurie čia svirduliuoja ir garsinasi nuo klubo į klubą. Sukinėjasi čia nemaža masė ir moterų, nuo pačių jaunučių iki pusamžių. Vyrams jos moja, glosto pagurklius, šnabžda malonybes, pilsto "sake", trina šonus, mirksi, paduoda lietsargį, kad svečias nesusilaptų, ir mojuoja, siusdamos bučius, idant kitą vakarą jis vėl sugrįžtų. Visos moterys nepaprastai dailiai apsirengusios, dažniausiai rūpestingiausiai susiklosčiusios į kimono, su dailiom šukuosenom, parfumuotos ir baltais veidais. Šitos moterys kaip tik yra klubų samdomos šiai vakarinei pramogai. Vakarietiškom akimis žiūrint, tos vakarinės ekskursijos, atrodo gana nekalts, nes su keliais alaus ar kito gėrimo stiklais ir keliais pasikeistais žodžiais su "hostess" taip ir baigiasi visas vakaras. Įgnybti į šoną ar ką daugiau, japonas, tur būt, neturi tiek drąsos (žinoma, išimčių pasitaiko). Bet ne šiom pramogom. Tikrai išjudinti japoną jau reikalinga geiša, kuri visą savo gyvenimą specializuojasi kaip atraktinti japoną, kuris visada labai susiviržęs ir uždaras. Bet geišos samdomos tik ypatingom pramogom, kada kontaktas, ypatingai biznio reikalams, labai reikalingas. Žinoma, geišos sudaro šios pramogos pačią viršūnę, ir jos kviečiamos specialiai. Šiaip gi kasdienai užimti pakanka "hostess".

Mums vienas amerikiečių misisionierius Japonijoje tvirtino, kad šita poderbinė pramoga yra absoliučiai būtina Japonijos gyvenimui. Jeigu vyrai negalėtų po darbą vakarais išeiti, sustotų visa Japonijos ekonominė raida. Ne nuostabu todėl, kad šios pramogos pačios įmonės finansuojamos. Be šito mažo pasilakstymo vakarais, sakoma, japonas taip ir užrūgtų savyje, nebenaudingas būtų ir įstaigoje.

Žinoma, kol vyras bindzinėja po Ginza, žmona sėdi namuose ir kantriai jo laukia. Aišku, kad vaikai mato tėvą dažniausiai tik savaitgaliais ir vaiko ryšys su tėvu yra menkas. Sakoma, kad po kokių trejų metų poverdybinio gyvenimo, tas šeimos ryšys yra daugiau tik formalus, o kokio nors emocinio ryšio praktiškai po to nėra. Labai teko nustebti, sužinojus, kad daug vedybų (dar apie trečdalis viso Japonijoje) yra iš anksto vyresniųjų sutvarkomos, o jaunikiškai tik turi pasakyti "taip". Ir čia jokio apsisprendimo nėra.

Tradicinis japono namas iš lauko vakarietiškom akim atrodo kuklus, balto mūro ir saulėj parudavusio medžio. Medis nedažomas ir lauke nuo saulės ir lietaus pajuosta, sutamsėja. Pirmas įspūdis, net kiek neįaukus, nes atrodo, lyg ir kokia nors apleista įstaiga. Bet čia tokia japoniškoji tradicija — palikti medžiagas natūralias. Ir tame vis dėlto yra daug grožio. Vėžinėjant po kraštą, be tradicinių čerpių, matyti ir daug "šiaudinių stogų" (bent iš tolo jie taip atrodo) iš medžio žievių dailiai sudėliotų. Stogai, jei neapsamanoję, taip pat rudi. Todėl miestelių vaizdai pravažiuojant pilkuoja, ruduoja su baltom mūro dėmėm protarpiais. Labai kukli spalvų gama vakarietiui, vis įpratusiam matyti pastatų spalvines kakofonijas.

Viduje japonų namai labai ankšti, susispaude, bet nepaprastai dailūs. Jėjus nusiaunami batai ir naudojamos šliuraitės. Batai paliekami prieangyje, jų prieiki atsukant į duris. Namų viduj vaikštoma, sėdima ar gulima ant "tatamių". Tai yra savos rūšies čiūžinys, standriai supintas iš žolės, apdailintas kraštuose, kokių 3 inčų storio, trijų pėdų pločio ir šešių ilgio. Visos grindys išklotos tokiais tatamiais, glaustai vienas prie kito. Jie kvepia džiovintom nendrėm, iš ko susidaro gana tipiškas japonų namo kvapas. Tatamis japono gyvenime yra viskas. Ant jo gimsta vaikai, sėdi karaliai, guli kareiviai manevrų poilsio metu. Visi namai matuojami tatamiais, sakoma — dvylikos ar 36 tatamių namas. Kadangi aukštis japonų namų yra visuomet žemas, tai galima vaizduotis, kokio ploto yra tie namai.

Kyoto senojojo karališkojo pily sargas, paaiškinęs visas pilies grožes, būtinai turi pridurti, kad "karališkoji pilis yra 366 tatamių". Tai būtų tolygu pasakyti, kad Hohenzollernų pilis yra taip maždaug verta 360 šienikų.

Reikia manyti, kad šitas grindų, arba tatamių, gyvenimas išsivystė nuo pat ankstyvųjų pionierių Japonijos amžių, kada žmogui pagal savo ūgį tik tereikėjo tokio pakloto išsimiegoti. Nuo aunu laikų dar ir dabar viskas čia vyksta ant grindų —meldžiamasi, valgoma, geriama arbata ir, žinoma, miegama. Sėdima, pasidėjus plonytę "zabuton" pagalvėlę; o stalas tik kokios pėdos aukštumo. Popierinės, stumdomos durys praleidžia tik prieblandinę šviesą, ant sienos kabo kaligrafija "kakemono" ir, žinoma, būtinai skintų gėlių vazonėlis — "ikebana". Visa tai sudėstyta pagal tradicinius, labai komplikuočius dėsnius, kurie nėraštingam svetimišaliui lygiai sunku suprasti, kaip ir kaligrafijos reikšmė ant vazono. Labai nereikia nustebti, jei svetys pasitinkamas, šeiminiškai parklupus ant kelių už slenkščio, atėjus plaštakas į tatamį ir praktiškai bemašant kaktą į grindis. Užmiestyje tas paprotys dar labai gyvas.

Svečiui paduodama žalia arbata, kuri ne tik vadinasi žalia, bet ir atrodo žalia. Jos skonį sunku atspėti. Srebi ir galvoji: ar čia išdžiovinti ir vėl užplikyti šaltibarščiai, ar džiovintų ramunėlių ir

barščių mišinys. Kiekvienu atveju tikima, kad tai yra vitališkas gėrimas, ir visi jį geria, kramsnodami ryžių pyragaitį ar kokiį saldumyną. Žinoma, tos iškilmingos arbatos ceremonijos yra čia atskiras kultas — komplikuočius, grakštus, net savotiškoj meditacijos nuotaikoj atliekamas. Bet tai nedaroma, svečiui pripuolamai į namą užsukus. Tai yra jau atskiros iškilmės.

Visais atvejais ant grindų sėdėdamas, bandai raitytis kaip žiogas, nežinodamas, kur kojas padėti, nes jos visur netinka. Gi patys japonai, šitaip suklupe, visai grakščiai sėdi. Ir taip gali anie valandų valandas prasėdėti.

Jeigu japonas išgali, būtinai prie namo turi dar sodelį, nors ir maždaug tatamio dydžio — 6 pėdų ilgio, 3 pločio. Ir tame plotelyje bandoma sukonzentruoti viską — pušelę, nendrę, bambuką, žvyrą, čiuurlenatį vandenį, žibintą. Neįtikėtina, kiek daug tikros gamtos nuotaikos japonas gali suspiesti į kelias kvadratinės pėdas. Didmiesčiuose šita tradicija ima jau apnykti, ir sodelį išstumia Toyota automobilis arba dar mažesnis Subaru vabalas. Ir dažnas japonas išcumentuoja savo buvusio sodo plotelį, kad būtų vieta mašinai pasistatyti.

Dideli sodai, kokius mes nepaprastai fotogeniškus ir gražius matom knygoje, žurnaluose ir kituose leidiniuose, būna dažniausiai karališkųjų sodų palikimas. Dabartiniai modernūs parkai, isteigti neseniai, to grožio jau neturi, yra net gerokai apleisti. Vidurkio japono grožio pojūtis yra labai intymioj skalėj, ir kaip ir jo gyvenimas, neišvengiamai suspaustas ir nori nenori "intymus".

Pasidairęs po namą imi savęs klausyt, kaip jie čia visi tamsi namlutelpa? Po to pasigendi miegamojo. Netrukus paaiškėja, kad tas pats salonas, kuriame sėdi svečiai, yra ir miegamasis. Iš sieninių spintų ištraukiamas plonas matrasas — "futon", labai ilgos formos pagalvė, panaši į vatine "bratvurst", antklodė. Ir tas dailusis salonas pasidaro magiška betvarkė. Amerikietis pasakytų "instant mess". Kai guli, "paduška" spaudžia kaklą, pūkinę antklodę šutina kojas, galva remiasi į popierinius rėmus, bijai, kad koja nepasipurtum ikebanos puodo, tai yra vazono su tradicinėmis gėlėmis, kuris tikriausiai yra brangus, kelių šimtmečių senumo išmargintas indas. Tipiškam amerikoniui, pratusiam prie "triple sandwich" matrasų, šitas guolis turėtų atrodyti labai kietas. O jeigu tokiame kambary reikia miegoti dviese, tai desperatiškai trūksta oro, lyg būtų uždarytas spinto. Kiek kartų bandėm miegoti japoniškai —viešbučiuos ir privačiuos namuos, vis atsikeldavom su skaudančiom galvom, sumuštais šonais, lyg po didelių bokso rungtynių.

Nekalbant apie viešbučius, kurie visi yra vėsinami vasarą, privatus japonų namai dažnai turi tik mažą propelerinį vėsintuvą. Toks užstatomas ir bemiegant. Ir žinoma, tas vargšas pūtiklis tikiai stumdo po kambarį tą patį iškvėpuotą orą, nedarydamas nieko kito. Gi japonų langai visi gerokai užkamšyti iki tokio laipsnio, kad imi galvoti, jog šita tauta tiesiog bijo skersvėjo. Tai galima pastebėti ne tik privačiuose namuose, bet ir viešame gyvenime. Japonas, vyras ar moteris, plaksis su vėduokle iki pasiutimo, bet autobuso ar traukinio lango neatidarys. Kiek kartų mes bandėm patys atidaryti kelionės langą, tai reikėjo beveik muštis, kad vėl kas nors imtų ir neuždarytų. O ypatingai vasaros mėnesiai yra čia labai tvankūs, ir imi suprasti, kodėl šitame krašte "vėduoklės kultūra", jei taip galima sakyt, labai išvystyta. Be vėduoklių visos japoniškos salos uždustų, bent vasarą tai tikrai.

Labai įdomios yra japonų vonios, jeigu tik tokią japonas įstengia turėti, nes sakoma, kad 70% Tokyos gyventojų yra be nuosavų vonių ir lanko viešąsias. Privachos ar viešos vonios, savo visa sąranga vakarietiui yra nemaži dyviai. Privati vonia panaši į kubilą arba glazuruotom koklēm išklotą dėžę, pilną pusiau verdančio vandens. Ir jei kas neprateis norėtų ten pamirktį savo kulną, turėtų garsiai surikti, nes vanduo beveik plikantis. Kas prateis, tas kubile sėdi, pasimirkęs iki kaklo. Daug įdomesnės yra viešosios vonios, kurios iki pat antro pasaulinio karo buvo bendros vyram ir moterim. Po karo, amerikiečių potvarkiais, viešosios vonios imta dalinti "įjems" ir "įjoms", pradžioj tik skersai baseiną pertiesia virve, gi palaipsniui dabar tos maudyklės yra jau visai atskirtos.

Viešosios maudyklės yra dažnai erdvūs kambariai nusirengimui ir maudymuisi. Pačiam maudymuisi yra didžiulis ir negilus karšto vandens baseinas, vos kokių poros pėdų gilumo. Ir kas nėra linkęs prie pekliskos temperatūros ar turi silpną širdį, tas prie karšto baseino turėtų nesiartinti. Prieš lipant į baseiną, reikia gerai nusiplaut, sėdint ant žemų medinių suoliukų ir verčiantis vandenį kubiliukais ant galvos, va taip maždaug lyg padidintus kavos puodelius piltum ant savęs — kur kliuvo, kur nekliuvo. Jeigu galvoji, kad pakankamai apsidrekinai besimuiluodamas, tai jau gali list į baseiną. Japonų miestiečiai labai paprastai išsprendžia šitą klausimą — ateina į vonią, šustelia vieną kubiliuką sau ant galvos, ir baigtas kriukis... Šitaip pasijutę švarūs, eina į baseiną. Japonų drovumo sąvoka yra visai kitokia negu mūsų, jų pažiūra į kūną ar į lytį daug natūralesnė. Nors ir apsiuoginė, tiesa, bet savo nuogumo neparadoja ir kiekvienas labai meistriškai dangstosi vonios rankšluosteliais — "tenugui". Vandens temperatūra svyruoja nuo 95 iki 140 laipsnių F. Į tokį vandenį, jeigu įmestum vėžį, tai tas vargšas praudonuotų. Tai ką bekalbėt apie žmones! Bet pak

Sventyklos Nikko mieste

tys japonai čia laikosi gerai. Įprotis! Ir sakoma, jų kūnų temperatūra yra žemesnė už vakarietių. Tačiau, jei kas gali išlaikyti tokio "cysčiaus" karštybę, savijauta po to labai gera. Žinoma, gera tik tuo atveju, jei šalia laukiantis masažistas ar masažistė nepagrėbia paties į savo rankas. Jei tai, tai eina per antrą stadiją šitos pirties—visuotinį visų raumenų masažą. Kartais net galvoji, kad japonai atranda raumenų, kurių visai nėra, o jeigu ir buvo, tai tik pas priešistorinį žmogų. Daug masažistų ar masažistėlių yra aklos, tai tradicinis jų užsiėmimas. Aplamai į vonią žiūrima ne tik kaip į švaros instituciją, bet ir kaip į vietą ir metodą fiziniams ir dvasiniams poilsui. Todėl, baseine beplūduriuojant, eina pokalbiai, pašnekesiai. Sienos išgrąžintos, akys krypta į augalus, į akvariumą už stiklo, į didžiulę atviros jūros panoramą už lango. Nenuostabu, kad tokioj vonioj norisi būti ir būti.

Namai, tur būt, išskyrus nakty, praktiškai niekad nerakinami. Pažiūrėjus, pavyzdžiui, į Kyoto miesto senamiesčio užraktus, juo-

Vagystės, net ir korupcijos viešame gyvenime nėra japono tradicijų ir įpročių dalimi. Kažkoks stiprus moralinis, ne fizinis barjeras čia žmogų sulaiko.

Net jų karališkos pily, kaip Tokyos imperatoriaus rūmai arba Nijo pilis Kyoto mieste, čia būtų įdomus pavyzdys. Tiesa, jos aplink yra apvestos tariamai aukštais pylimais ir vandenimis. Bet, prisiminus Vakarų Europos tvirtoves, su bokštais, su skylių patrankoms iškišti, pastatytas ant nepasiekiamų uolų, apsaugotas labirintais neišbrendamų sutvirtinimų, visos tos japoniškos pily, atrodo, būtų tik ekskursija geram vakarietiškam įsiveržėliui ar sukilėliui.

Aiškiai matyt, kad ne mūras (kurį būtų labai lengva čia perlipsti) sulaiko žmogų nuo viską naikinančio įsibrovimo.

Susisiekimo organizacija ir priemonė Japonija yra seniai garsi visame pasaulyje. Ir kur nebus garsi, jeigu, pavyzdžiui, į Tokyos centrą reikia atvežti kasdien 4 milijonus žmonių, amerikoniškai girtiant, komiuterių. Žinoma, Tokyos gyventojų skaičius dienos metu visoj metropolinėj srityj palykta nuo 11 milijonų iki 15. Juk tai yra fantastiškių proporcijų problemos tokią masę žmonių kasdien supakuoti į vagonus ir juos, atvežus į miesto centrą, parbarstyti. Patys japonai šitą kamšatį vadina "kotsu jigoku", kas reikštų maždaug "transportacijos pekla". Jeigu pro Grand Central stotį New Yorke kasdien praeina daugiau kaip 500 traukinių, tai Tokyos stotis jų praleidžia ir išleidžia 2,400! Visos stotys mirga paaškinimais ir strėlėmis, orientuodamas keleivius. Garsiakalbiai be pertrūkio aiškina ir aiškina, kur ir kuo bevažiuotum. Paaškina viską, net ir kurią kisenę saugot nuo kišengavių, kurių čia kažkaip nesimato.

(Bus daugiau)

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7232
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJS,
RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kas tik turi gerą skonį.

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

J. LIEPONIS

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vtk.

Chicago Savings and Loan Association

NEW RATES

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

6% PER ANNUM
OF \$5000.00 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00
One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00 OR MORE
6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
PASSBOOK ACCOUNTS
\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat 9 to 12:30

EXPERT BODY WORK

PROGRESS-PAŽANGA COLLISION EXPERTS

A. & J. STANEVIČIUS

(Fender) Pilnas Pataisymas
Plaukame — Ištepame — Dažome
Motoro, Karoserijos (Body), Sparnų
2637 W. 47th St., Tel. LA 3-9663
Chicago, Illinois 60632

23 1/2 HOUR SERVICE

NAUJI GARO KATILAI (BOILERS) — KROSNIYS — VANDENS
SILDYTUVAI GAZŲ IR ALYVA — NAMAMS IR PRAMONEI — ORO
VALYTOJAI (AIR CLEANERS) & DREKINTUVAI, WESTINGHOUSE.

G. McGrath & Son

HEATING AND AIR CONDITIONING

3354 West 63rd Street, Tel. — 476-8400.

Atdara kasdien nuo 8:30 iki 6:00 P.M.; šeštad. nuo 9 v. r. iki 5 v. v.

Du lietuviškieji susitikimai Tolimuosiuos Rytuos

ZIGMAS UMBRAŽŪNAS

Keliaujant Tolimuosiuose Rytuose, labai retai kada tenka susidurti su lietuviškomis, o kartais, kai susitinki, tai kai kurie net nenori prisipažinti tokiais esą. Prsimena vienas šiemetinis epizodas Kambodijoje, kada mūsų keturių žmonių grupelė samdytu džypu visą dieną važinėjo po šiaurės Kambodijos džiungles, stebėdami nepaprastai primityvių Kambodijos "aboriginų" gyvenimą. Tai nėra Kambodiečiai, bet žmonės, kuriuos galėtume lyginti dar su laukinėje stadijoje gyvenančiomis gentimis. Sustoję poilsui, išsikalbėjome, kas mes esame. Vienas buvo vokiečių, vienas amerikietis, aš pasisakiau esąs lietuvis, US pilietis, kėtvirtasis sakėsi esąs taip pat amerikietis, dirbąs šiuo metu Vietname. Pastarasis tačiau kalbėjosi įtartinu, neamerikietišku akcentu.

Su šiuoju man buvo gana įdomu pasikalbėti, nes iš Kambodijos ruošiausi vykti kaip tik į Vietnamą. Reikia pasakyti, kad šis pokalbininkas man suteikė daug naudingų patarimų. Aš jam kelis kartus minėjau, kas esu, ir pažymėjau, kad gyvenu Chicagoje. Niekada neklausiu naujai sutiktų žmonių ar net draugų asmeniškių klausimų, tai gi ir naujai sutikto bičiulio nepaklausiau, kas jis toks esąs.

Jis tą patį vakarą jau išvyko kažkur į Da Nang apylinkes, į savo paskyrimo vietą.

Vakare viešbutyje prie vakarienės stalo vėl sugrįžome prie praleistos dienos įspūdžių, tarp kitko prisimindami ir aną mūsų ketvirtąjį, jau išvykusį prietelių. Visi pradėjo spėlioti, kokios jis galėtų būti tautybės. Čia man amerikietis, kaip turinčiam ilgą ir neįprastą pavardę, padavė aną vizitinę kortelę, gal, girdi, jo pavardė ką nors galėtų man priminti. Aš net ir išsižiojau iš nustebimo: vizitinėje kortelėje gražiausia lietuviška pavardė su karišku adresu viename šone ir kitame namų adresu Amerikos rytinėse valstijose.

Tikrai pasijutau nesmagiai, bet bendrakalbiams vis dėlto pasakiau, kad man atrodo, jog jis buvęs lietuvis. Tada amerikietis užklusė, kodėl aš su juo nekalbėjau lietuviškai. Pasakiau, kad jis man net nesiskakė, jog esąs lietuvis.

Grynasis amerikietis tiksliai kraipė galvą ir niekaip negalėjo suprasti, kodėl anasai savo tautybę slėpė ir taip norėjo primygtinai, kai kada net komiškai, vaizduoti save amerikonu. Ir kodėl jis tik jam vienam savo kortelę davė?

Mane ėmė savotiškas apmaudas. Pagalvojau — tipiškas dykumiškas menkavertiškumo kompleksas — lankstymasis prieš svetimuosius. Dar daugiau — savo prietelių tarpe man buvo savotiškai gėda, kad mes dar turime žmonių, kurie nėra pakankamai civilizuoti, nepajėgia jaus

ti savo tautinę savigarbą. Mane stebino ir tas faktas, kad paprastai tolimuose pasaulio kraštuose vienos tautybės žmonės susitinkę iš kart jaučiasi lyg ir broliai. Šis gi visą dieną sugebėjo išbūti "amerikoniškesniu" už mūsų tikrą amerikoną.

Užtat buvo nepaprastai malonu susidurti su kitu lietuviu Tokyo mieste, Japonijoje. Tas tautietis, jau Amerikoje gimęs lietuvis. Gana komplikuotos ir tiesiog apsakymo vertos aplinkybės mane suvedė su šiuo. Kai aš įėjau į jo liuksusinį kabinetą ir padaviau savo kortelę, tai jis iš karto puikliausia lietuvių kalba man ir suriko:

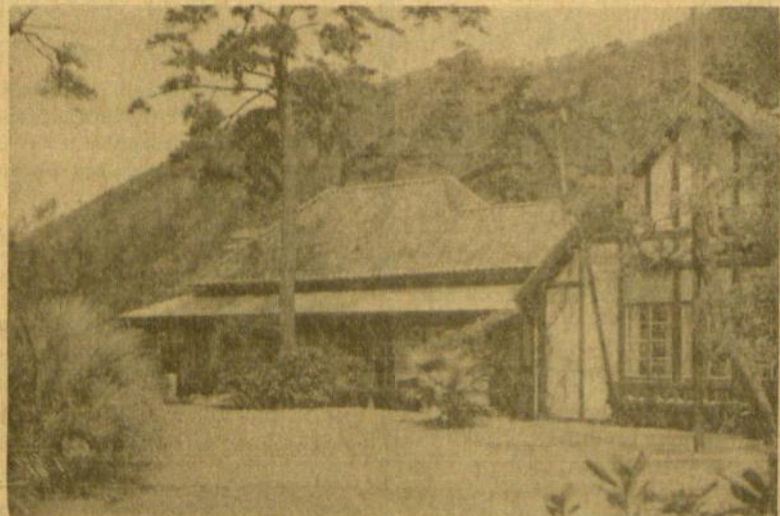
— Lietuvis!
— Ir čia pat apkabino.
— Sėsk, broliu!

Pradėjome kiek kalbėtis, bet jis greitai mane pakvietė į Tokyo Užsienio korespondentų klubą, kuris kaip tik yra tuose pačiuose rūmuose, kaip ir jo įstai. Be to, jis yra kaip tik an

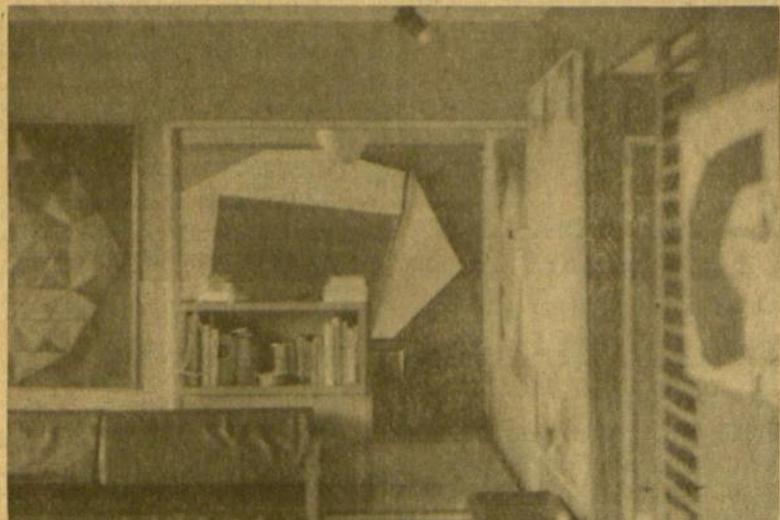
Japonijos spaudoje. Jis ir verčiasi keliavimu — organizavimu. Jo "Travel Center of Japan" yra viena didžiausių šios ūršies agentūrų Japonijoje, turi 9 įstai gas su 60 tarnautojų.

Jau 18 metų šis lietuvis gyvena Tokyo, turi liuksusinį butą mieste ir yra jau daugelį metų išsinuomavęs vasaros vilą pajūryje, kuri priklauso princui Tokamatsu, Japonijos imperatoriaus Hirohito broliui. Tokie palociai paprastai turi ir poetišką pavadinimą, tai ir šita vila vadinama "Pušų debesys". Joje 20 kambarių. Mūsų tautietis yra nevedęs, tai, reikia manyti, tokios vilos jam pakanka.

Paklausiau, kuriems galams jam reikalinga tokia didelė vila. O jis, pasirodo, yra didelis meno mėgėjas, yra surinkęs gausybę modernaus meno turtų. Ilgą laiką studijavo meną, tarp kitko ir Corcoran Gallery of Art, Washington. D. C. Visada, kur tik randa progą, vis dar

Princo Tokamatsu vila "Pušų debesys", kurią nuomoja J. Grace - Grazevičius. Nuotr. Z. Umbražūno

Vilos "Pušų debesys" vidaus detalė. Nuotr. Z. Umbražūno

klubo vienas vadovaujančių narių.

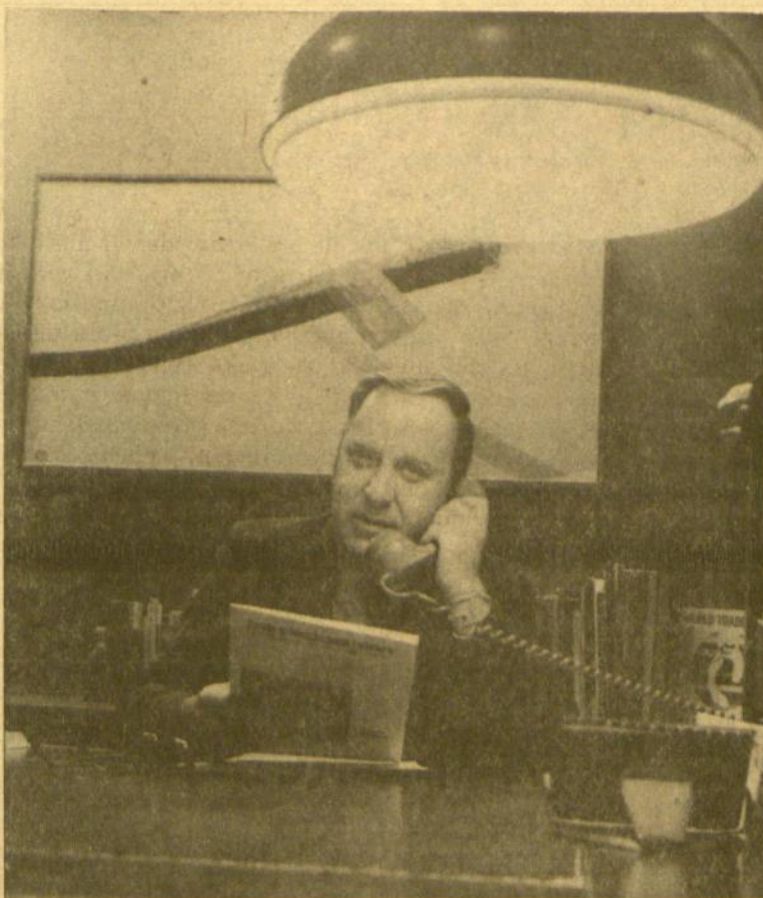
Aš jam priminiau, kad iš knygų ir didžiųjų Amerikos laikraščių jo pavardę jau žinojau, tik nemaniau, kad jo būta lietuviu.

Eisiu toliau ir paaiškinsiu, kas jis toks. Šitas tikras lietuviškas džentelmenas yra laikomas vienu iš pačių geriausių ekspertų keliavimo srityje po Japoniją ir Tolimuosius Rytus. Yra parašęs keletą knygų ir daugybę straipsnių Amerikos ir

savo laiką pašvėnčia menui. Pats taip pat yra neeilinis dailininkas. Bando ir skulptūrą.

— Aš labai didžiuojuosi lietuviškas, — pasakoja jis man. — Gabūs ir tikrai talentingi žmonės.

Palengva nukrypstame į kalbą apie lietuvių dailininkus. Klausia, ar aš galėčiau jam ką nors plačiau papasakoti apie lietuvių dailę? Ir kokie svarbiausi lietuvių modernaus meno atstovai? Jis norėtų išgyti kokį tuziną lietuvių dailininkų dar

Joseph A. Grace - Grazevičius

Nuotr. Z. Umbražūno

by. Bet tik jie turėtų būti lietuviški savo dvasia, o tuo pačiu ir universalaus lygio.

Mums tada užteko kalbos dviem dėnom.

Jis vienintelis amerikietis tokio masto keliavimo versle ne tik Japonijoje, bet ir, gal būt, visoje Azijoje. Aišku, tas jam suteikė gausių pasisekimų materialinėje ir socialinėje srityse. Būdamas plataus ir gilaus išsilavinimo, jis turi visas galimybes ir visur atviras duris.

— Aš labai dažnai pasiilgstu lietuviško žodžio, noriu lietuviškai pakalbėti, o taip pat pasiilgsu ir savo mamos kugelio, — sako jis man.

Kai pereitais metais Taškente vyko visos Azijos Kelionių biurų savininkų suvažiavimas, tai po konferencijos jis tiesiai nuvyko į Vilnių pažiūrėti, kaip jis sako, "mano kraujo žemės".

— Kiek galėjau, stengiausi susipažinti su lietuvių kultūra, menu, istorija. Žinai, tikrai didžiavausi lietuviams!

Šito džentelmeno pavardė — Juozas Grazevičius, kilęs jis iš Brocktono, Mass. Jo abu tėvai ten ir dar gyvena. Viena sesuo gyvena Chicagoje. Ji yra seselė M. Alphonsina Sv. Kazimiero vienuolyne.

Suprantama, kad sutiktasis bičiulis suamerikoniškos savo pavardę grynai verslo reikalui, ir dabar vadinasi Joseph A. Grace. Nereikia ir sakyti, kad aš Japonijoje didžiavausi ir dabar tebesididžiuoju mūsų Juozu.

Remkite dien. "Draugą".

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

• Tik trys lietuviškos kojos. "Expo - 70" parodoje Osakoje nuo balandžio mėn. pradžios jau pusantro mėnesio gyvena Sovietijos menininkai. Leista į Japoniją išvykti, bent ligšiol, šalia 52 įvairių respublikų menininkų, tik trims okup. Lietuvos meno atstovams: sol. V. Noreikai, kanklininkei D. Juodvalkytei ir birbynės meistrai, Pr. Budriui. Trys lietuviškos kojos pakviesti atlikti programą ir pačiame Osakos mieste.

Kviečiame į talką!

Lietuvių Enciklopedijos leidysite leidusius eilę vertingų ir kažin ar be pakartojimų leidinių, iš naujo sutelkę įtegas prie ENCYCLOPEDIA LITUANICA, kurios bus 5 tomų. Išis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką į užsiprenumeruojant. Chicagoje prenumeratas priima Draugo. Naujienų, Barcaus, Margučio, Jaunimo Centre pas p. Rožanską įstaigose Marcinų ir p. Tver krautuvėse

Is anksčiau išleistų leidinių dar turime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai.
2. Vinco Krevės Raštai — 6 tomų
3. Mūsų Lietuva — 4 tomų.

Tai yra vertingos dovanos bet kuria progą. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuoti beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas:

JUOZAS KAPOCIUS
361 W. Broadway, P. O. Box 95,
So. Boston, Mass. 02127, USA.

Tel.: leidyklos (617) 268 7730,
Namų (617) 282-2759. (sk.)

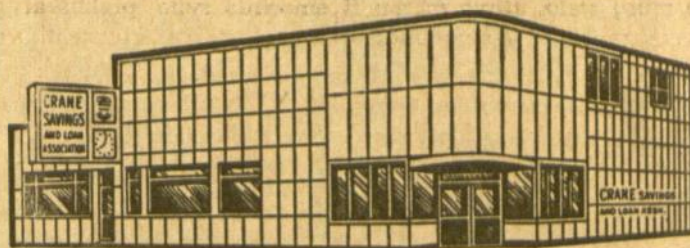
Jie, koncertavę per 30 kartų, gegužės mėn. 9 d. išsiskyrė, nes V. Noreika išvyko koncertuoti į kitus Japonijos miestus. (E.)

• Pramoginių šokių konkursai. Kaune gegužės 16-17 d. vyko šeštasis tarptautinis pramoginių šokių konkursas. 1968 met. konkurse laimėtojai buvo kauniečiai Jūratė ir Česlovas Norvaišos. Konkurse, šalia sovietų ir kai kurių komunistinės santvarkos R. Europos kraštų, dalyvavo ir Fed. Vokietijos, Austrijos, Švedijos, Jugoslavijos ir, pirmą kartą, Japonijos atstovai.

nijos atstovai.

Lietuviai Norvaišos atstovavo sovietus gegužės mėn. Miumsteryje, Fed. Vokietijoje, įvykusiose pramoginių šokių pasaulio pirmenybėse. Klasikiniuose šokuose gi jiems pavyko iškviesti 12-ą vietą. Dalyvavo 25 pasaulio kraštų atstovai. (E.)

Zinoma balerina Margot Fonteyn, kuriai neseniai suėjo 51 metai amžiaus, šoka ne blogiau, kaip kad prieš 15 metų. Kl.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th Street Tel. LA 4476 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4%

4 3/4%

Mokamas už Vieną Mėnuo
Certifikatų sąskaitas
Minimum \$5,000.00

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

1970 Plymouth-Duster

Plymouth Valiant Duster 2-Door Coupe

Kaina nuo \$1,995.00

25 mylias su vienu gallonu

PLYMOUTH, VALIANT-BARRACUDA, ROAD RUNNER
GTX, FURY — DUSTER

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

4030 ARCHER AVENUE — PHONE VI 7-1515

SKIP'S Self Service LIQUOR STORES

1) 5515 SO. DAMEN AVE.
Phone WA 5-8202

2) 5996 SO. ARCHER AVE.
Phone 735-2345

DREWRY'S BEER, regular or draft
12/12 oz. bottles \$1.79

CALIFORNIA CHAMPAGNE Fifth \$1.59

PABST BLUE RIBBON BEER
6/12 oz. cans 89 ct.

V.S.O.P. COGNAC Fifth \$4.69

IMPORTED SCOTCH WHISKEY ... Fifth \$2.98

IMPORTED ENGLISH GIN Fifth \$2.98

MEISTER BRAU BEER — 24/12 oz. cans
case \$3.89

PEPSI COLA or COKE
6/12 oz. cans 69 ct.

POPULAR BRAND SODA ... 6 qts. for 99 ct.
(plus deposit)

— SAVE AT —
**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

OFFICE HOURS

Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.

Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.

Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.

No Business Transacted on Wednesday

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY

5%
PER ANNUM

PASSBOOK
ACCOUNT

Paid and
Compounded
Quarterly

NOW INSURED TO \$20,000.

NAUJI LEIDINIAI

— **VYTURĖLIS.** Išleido Marquette Parko Lituanistinės mokyklos Tėvų komitetas 1970 m. Chicagoje. Spaudė Morkūno spaustuvė. Tai tradicinis šios lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigos leidinys. Siemietinis "Vyturėlis" yra jau septintasis. Jis siemiet yra ir jubiliejinis ta prasme, kad mini Marquette Parko lituanistinės mokyklos net 20 metų sukaktį. Apie tai redakcijos žodyje (redakciją sudaro 10 vyresniųjų skyrių moksleivių) sakoma:

"Siemiet sueina 20 metų nuo lietuvių kalbos pamokų įvedimo mūsų mokykloje. Tai didelis laiko tarpas, jei apytikriai kasmet ją baigė apie 50 mokinių, tai ją baigusių lietuvių turėtų būti virš tūkstančio.

Tik pagalvokit, jei susirinktų visi, tai, tikriausiai, netilptų mūsų parapijos salėje, o jei šis "Vyturėlis" būtų 20-tas, tai susidarytų didelė, stora ir graži knyga. Tikrai mums visiems būtų malonu ją pasklaidyti ir susipažinti su pirmaisiais lietuviškos mokyklos žingsniais ir veidais".

Sukakties proga ta dvidešimtmečio trukmė labai vyksiu būdu "Vyturėlyje" pavaizduota nuotraukomis. Štai, viename puslapyje matome pirmąją lituanistinės mokyklos abiturientų laidą, kurioje randame ir prieš 20 metų šią mokyklą baigusį mokinį R. Blinstrubą. O čia pat šalia matome ir kitą nuotrauką siemietinio pirmakursio Roberto Blinstrubo, kuris jau yra ano prieš 20 metų šią mokyklą baigusio Blinstrubo sūnus. Gražu ir prasmingai!

Marquette Parko lituanistinės mokyklos "Vyturėlio" viršelis. Viršelyje J. Lintako nuotrauka

Aplamai, visas šis leidinėlis suredaguotas ir estetiškai sutvarkytas labai skoningai. Visos nuotraukos yra ryškios ir įdomios. Jos ir užkloja pirmąją "Vyturėlio" pusę. Čia ir visų siemietinių abiturientų veidai, ir simbolinis aštuntokio septintokams perduodamas mokyklos raketas, ir darbo nuotraukos klasėse, mokyklos meninių pasirodymų vaizdai, ir kt. Visa tai nuotraukose lieka ne tik šiai dienai, bet ir atečiai.

Antroji "Vyturėlio" pusė jau skirta pačių mokinių kūrybai, jų rašiniams, eilėraščiui, pirmiesiems beletristikos bandymams. Niekur neįsivaizduojama, kad šioms jaunųjų kūrybinėms pastangoms būtų kaip nors talkinę vyresnieji. Raštuose visur randamas nemeluotas vaikiškas mąstymas ir vyresniųjų nesužalotas vaikiškasis ir jaunatviškas skaidriai paprastas jų interesų ratas. Raštų puslapius puošia tuo pat pasižymintys pačių moksleivių piešiniai, kurie gražiai papildė regimų ir skaitomų puslapių autentiškumą.

Neperdėsiu sakdami, kad "Vy-

turėlis" yra tikras Marquette Parko lituanistinės mokyklos šiuo mokslo metų pabaigūnų vainikas. Linkėtina ir toliau kiekvienais mokslo metais tokį vainiką iškelti.

Šių metų "Vyturėlis" yra 80 puslapių, gražiai atspausdintas spaustuvėje, jo kaina 50 centų. Galima įsigyti, parašant šiuo adresu: "Vyturėlis", 6515 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629.

— **ŠVIETIMO GAIRĖS, 1970 m. Nr. 2 (6).** Lietuviškojo ugdymo žurnalas. Leidžia JAV LB Švietimo Taryba. Redaktorius: Petras Maldeikis. Redaktoriaus pavaduotojas: Antanas Rinkūnas. Redakcijos nariai: Vaclovas Čižiūnas, Gintarė Ivaškevičienė, Stasė Petersonienė ir Juozas Tamulis. Rankraščius siųsti P. Mal-

deikiui, 1836 So. 49 Court, Cicero, Ill. 60650. Administratorius Juozas Tamulis, 7031 So. Maplewood Av., Chicago, Ill. 60629. "Švietimo Gairės" išleida du kartus per metus. Prenumerata metams 2 dol., atskiras numeris 1 dol. Žurnalas atspausdintas Immaculata Press spaustuvėje, Putname.

Šio numerio turinys: J. Kavaliūnas "Švietimo ir šeimos metams pasibaigus"; P. Maldeikis "Lietuvių jaunimas jaunų žmonių krašte ir jaunų žmonių laikais"; S. Vaišvilienė "Laisvė su atsakomybe"; J. Čeponkutė "Kodėl vaikai neįsivaizduoja lietuvių kalbos"; J. Masilionis "Lietuvių literatūra tautinio auklėjimo tarnyboje"; Dr. Z. Aškulis "Tautinis auklėjimas geografijos pamokose"; D. Petrutytė "Priešmokyklinis auklėjimas ir lietuviškos išlaikymas išsivijoje"; L. Dambriūnas "Kelios pastabos lietuvių kalbos dėstymo klausimu"; J. Plačas "Gramatika ir pedagogikos dėsniai"; A. Rinkūnas "Uždavininės kortelės, Uždavininės kortelės iš serijos Vytautos Didysis"; P. Turuta "Dainavimo mokymas lituanistinėje mokykloje"; S. Petersonienė "Vaikų teatro temomis"; J. Juknevičienė "Vaidininės mokyimo priemonės vaikų darželyje"; P. Maldeikis "Kas yra vadinamoji auklėjimo revoliucija"; A. Rinkūnas "Pasaulio Liet. Bendruomenės švietimo tarybos informacija"; "Ketvirtoji mokytojų studijų savaitė".

Iš temų ir jų autorių pavardžių matome, kad "Švietimo Gairės" jau tampa visai rimtu lietuviškojo švietimo problemų žurnalu, kuris pravartu pasiskaityti ne vien tik mokytojams, bet ir tėvams, o taipgi kiekvienam, besisilijančiam lietuviškos išlaikymo išsivijoje.

SACRED HEART SCHOOL
Resident School For Boys
Grades 4 Through 8
BROTHERS OF THE SACRED HEART SCHOOL
ANDOVER, MASS. 01810

Filmų įvairumai

Šiandieninio pasaulio satyra

Federico Fellini, kaip jis pats spaudoje pasisakė, būdamas dar vaiku, mokykloje perskaitė Petronijaus "Satyricon" su nepaprastu užsidegimu ir smalsumu. Po daugelio metų, dabar neseniai jis vėl pakartotinai perskaitė "Satyricon", ir jam kilo mintis atkurti filme freską fantazijoje. Tokiu būdu buvo pastatytas "Fellini Satyricon" (United Artists) — spalvotasis filmas. Apie jį kalbant, galima liesti daugiau pastatymo formą, negu jo turinį. Žiūrovas turi pasikęsti Fellinio įsivaizdavimuose — neįtikinamai gražuose, veikiančiuose į jausmus, smalsumą sukeliančiuose, palinksminančiuose ir kartu begaliniai bauginančiuose, nepalyginamai turtinguose kinematografinėse smulkmenose.

Stebint filmą, kyla mintis, kad mes galime rasti panašumą tarp romėnų visuomenės prieš pat krikščionybės atsiradimą — ciniška visuomenė, neįtraukiama, sugedusi, besaikiški šėlstančiai — ir šių dienų visuomenė, dar labiau iškreipta savo išorinėje charakteristikoje tikrai todėl, kad vidiniai pastoriai yra kur kas daugiau pasimetusi. Jei Petronijaus veiklas yra realus, kruvinai žiaurus ir kartu pramoginis aprašymas anų laikų papročius, charakterių ir bendros nuotaikos, tai filmas tikrai paliks stiprią ir išsukiančią alegoriją — satyrą pasaulio, kuriame mes gyvename šiandien. Žmogus niekad nesikeičia, ir šiandien mes galime lengvai atpažinti visus pagrindinius dramos charakterius: Encolpių ir Ascylytą, dvejetą "hippie" studentų, taip panašius į tuos, kuriuos randame dabar, besistumdantįs Londone, Paryžiuje, Romoje ar Toronte, nuolatos ieškančius nuotykių ir brendančius į juos nuo vieno prie kito. Jie gyvena tik šia diena, be rūpesčių, o jų gyvenimo interesai aliarmuojančiai subėga į elementariausias būtinybes: valgo, miega, kur pakliūva, krūvoje besilaikydami. Atsipalaidavę nuo bet kurios sistemos, jie nepripažįsta jokių pasižadėjimų, pareigų ar suvaržymų.

Pagrindiniai charakteriai šitame senovės Romos fantazijos kūriny yra du draugai Encolpius (Martin Potter — naujokas ekrane iš Didž. Britanijos) ir Ascylytus (Hiram Keller — "veteranas" iš pragarsėjusio scenos veikalo "Hair" iš JAV) — vardai reiškia "apkabintas" ir "nepalietas" — ir vergas berniokas Giton (Max Born) — "kaimynas" — dėl kurio palankumo įsigijimo jie abu kovoja. Jų nuotykių Pietų Italijoje vystosi kelionės formoje. Encolpius randa Giton ir netenka jo prieš pat žemės drebėjimą. En-

colpius atsiuria pilname orgijų bankete, surengtame grubaus "naujai iškepto tortuolio" Trimachio. Ten jį apsaugo poetas Eumolpus (Salvo Randone). Tada scena keičiasi į fantastišką vergų laivą, kuriame jaunieji vyrai trumpai atsiduria laivo savininkės (Capucine) kompanijoje. Cezario ginkluotos jėgos įsiveržia į laivą, Encolpius ir Ascylytus randa prieglobstį apleistoje viloje, kurioje aristokratiška romėnų pora vėliau nusižudo, kad neišgyventų savo civilizacijos žlugimo. Po daugelio nuotykių, Encolpius gauna liūdną žinią, kad Ascylytus liko nužudytas. Gi jūros pakrasty aptinka poetą kūną, kuris, pagal jo paties norą, lieka kanibalų auka. Encolpius su jaunų vyrų igula išplaukia Afrikon, ieškodamas naujo daug žadančio krašto.

Šitame savo filme, Fellini mėgina kalbėti, parodydamas tokiuos rūšies pagonio progresą prieš krikščionybę, apie jaunimo ieškojimą asmenybės ir pažadų, apie menininko žlugimą savo turtingųjų globėjų aplinkoje, apie bendrą visuomenės ironiją išsukant turtų bei perteklių. Ir Fellini paklaido mums romėniškuosius amžius, kaip geriausią analogiją mūsų laikams.

Tiems, kurie įstengs atsidėti logikos porai valandų ir jos vietoje žavėtis spalvomis ir paveikslais, "Satyricon" paliks naują regėjimo patyrimą ekrane. Tačiau atpratusiems nuo La Dolce Vita ir 8.5, Fellinio naujausias kūrinys bus dideliu nusivylimu.

Filmas klasifikuotas A-IV, tik subrendusiai auditorijai ir tai su rezervais.

STASĖ SEMENIENĖ

• **"Hamletas" vėl išleistas Vilniuje.** Vilniuje trečią kartą lietuvių kalba išleista W. Shakespearo tragedija "Hamletas" (vertė Aleksys Churginas, paaiškinimai D. Judelevičiaus). Knygos tiražas — 20,000 egz.

• **Lietuviai mokelininkai** Prancūzijoje. Prof. J. Kubilius, Vilniaus universiteto rektorius nuo gegužės 12 d. vieši Prancūzijoje. Jis pusantr mėnesio skaitys matematikos paskaitas Prancūzijos moksliniuose centruose ir aukšt. mokyklose.

Į Nicoje, šių metų rudenį, rengiamą pasaulinį matematikų kongresą vyks profesoriai: J. Kubilius ir V. Statulevičius, dr. B. Grigelionis ir jaunas mokslininkas A. Raudeliūnas. (Elta)

• **Vilniaus jaunimas, sunkiai įkanda operas.** Vilniaus operos teatro solistas Kostas Šilgalis pasikalbėjime su V. Mažeika ("Tiesa", geg. 16) paklaustas, kodėl lietuvių jaunimas vengia operos teatro, atsakė, kad tas jaunimas, klausydamas operos spektaklio, greit pavargsta, išsiblaško... Esą, jaunimas "žymiai paprasčiau 'kramto' estradinį meną". Pasikalbėjime dar išryškėjo, kad kai kurios Vilniuje statytos operos ne buvo aplamai pakankamai lankytos. (E.)

• **Artimoje ateityje okupuotoje Lietuvoje** numatyta vystyti kultūros mainus su čekais. Neseniai Prahoje viešėjo du meno kolektyvai, vėliau bus pasiūsta dailės darbų paroda, tikimasi keistis ir turistais.

NAMŲ TAISYMO DARBAI
Stalniaus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai prieinama kaina.
SKAMBINTI RE 7-9615

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters.
Nuomoja — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

LIETUVISKAS RESTORANAS, kuriame Gaminami Lietuviški Valgiai.
Atdara nuo 6-ros valandos ryto iki 8-tos valandos vakaro.
Pirmadieniais uždaryta
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausią pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ STIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Fotografas žavioms nuotakoms
The Paul Studio
MODERN. FOTOGRAFO NAMAI
ŠEIMOS PORTRETUS IR VISOKIŲ PROGŲ NUOTRAUKAS
3213 So. Morgan St.
Chicago, Illinois 60608
TEL. Yards 7-5858

Ateitininkų įnašas sielovadoje

(Atkelta iš 3 pusl.)
talikiškos jaunimo akcijos vadovu to sąjūdžio pradininkas. Jis rėmėsi Belgijos ir Prancūzijos liturginio sąjūdžio pavyzdžiu. Bet J. Prunskis daug kur yra panašus į St. Yla, tik ne liturgininkas tikra to žodžio prasme. Ir štai šiandien II Vatikano suvažiavimas to sąjūdžio mintis pavertė gyvenimu išleisdamas Liturginę konstituciją.
S. Yla, be to, yra mūsų liturginės terminijos kūrėjas, daugelio Didžiojo maldyno maldų ir giesmių autorius ir apskritai katalikiškos jaunimo akcijos vadovas. Jo įnašas lietuvių religinėje kultūroje yra didelis.
J. Prunskis daug kur yra panašus į St. Yla, tik ne liturgininkas tikra to žodžio prasme. Ir štai šiandien II Vatikano suvažiavimas to sąjūdžio mintis pavertė gyvenimu išleisdamas Liturginę konstituciją.
S. Yla, be to, yra mūsų liturginės terminijos kūrėjas, daugelio Didžiojo maldyno maldų ir giesmių autorius ir apskritai katalikiškos jaunimo akcijos vadovas. Jo įnašas lietuvių religinėje kultūroje yra didelis.

Cosmos Parcels Express Corporation

Licensed by VNESHPOSILTORG
Gera pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant
DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.
GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKŠTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.
Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODARGIFTS, INC.
pirmą užsakymus DOVANŲ PAZYMEJIMAMS — šaldytuvams, televizijai, aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminiams ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.
Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th St., New York, N. Y. 10036
Tel. — 212 - 245-7905
SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10003, 39 Second Avenue	AL 4-5456
NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street	CH 3-2583
BROOKLYN, N. Y. 11207, 2947 Fulton St.	647-6576
BROOKLYN, N. Y. 11211, 370 Union Avenue	EV 4-4952
BOSTON, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
BOSTON, Mass. 02127, 331 West Broadway	268-0068
BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
CHICAGO, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road	884-1738
IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	ES 2-4085
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W.	GL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Avenue	365-5265
HARTFORD, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue	246-9738
LAKEWOOD, N. J. 08701, 288 Main Street	FO 3-8569
LOS ANGELES, Calif. 90022, 990 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
NEW HAVEN, Conn. 06519, 509 Congress Avenue	LO 2-1446
NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue	373-8783
PASSAIC, N. J. 176 Market Street	GR 2-6387
PATERSON, N. J. 99 Main Street	274-6400
PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street	PO 3-4818
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn. 905 Bank Street	PL 6-6760
WORCESTER, Mass. 01610, 169 Milbury Street	SW 8-2868
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	RI 3-0440
IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Avenue	374-6446

HEAVY DUTY STRUCTURAL STEEL POSTS & RAILS
STEEL BASE WIRE CABLE FOR MAXIMUM TENSION
HEAVY DUTY HOT DIP GALVANIZED WIRE
ALL POSTS SET IN BRICK CONCRETE FOUNDATIONS
HEAVY DUTY CAST IRON SQUARE BATE CORNERS
CHOICE OF POST & RAIL ORNAMENTS

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimui.
Nerūdija ir nereikia dažyti.
T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.
S T O G E L I A I
DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų — K. Butkaus konstrukcijos.
Naujausi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.
FORMICA KABINETAI
KOSTAS BUTKUS
Telef. — P R o s p e c t 8-2781

KULTURINĖ KRONIKA

● **Pirmoji tarptautinė "Books Abroad" žurnalo literatūrinė premija** paskirta italų poetui Giuseppe Ungaretti. Oklahomos universitetas, leisdamas pasaulinio garso igijusį žurnalą "Books Abroad", tampa taipgi plačiai žinomą humanitarinių mokslų centru. Minėtąjį žurnalą pastaraisiais metais ypač į tarptautinę plotmę iškėlė naujasis jo redaktorius, Oklahomos universiteto profesorius ir rašytojas, estas Ivar Ivask. Malonu pabrėžti, kad šio žurnalo redak. nariu yra ir lietuvis prof. dr. Rimvydas Šilbajoris. Redaktoriaus Ivar Ivask rūpesčiu, pernai buvo įsteigta ir žurnalo "Books Abroad" literatūrinė 10.000 dolerių premija. Tai šalia žinomios Nobelio literatūros premijos dabar bus ir antroji nemažai moralinio ir materialinio svorio tarptautinė premija. Ji pirmą kartą, kaip rašo, naujasis "Books Abroad" pavasario tomas, paskirta žymiajam italų poetui, G. Ungaretti, jau sulaukusiam 82 metų amžiaus, apie kurį Lietuvių Enciklopedija sako: "Pažinęs savo tautos poeziją, jis patis atrado save ir pasireiškė nepaprastu spalvingumu, ištobulino formą, prabilo turtinga ir skambia kalba, jo ritmai ir metrai suskambėjo atnaujintu klasicizmu."

● **Lietuvių tarptautiniame literatūros žurnale.** Straipsniais ir išėjusių knygų recenzijomis viso pasaulio literatūrą plačiai apžvelgiantis žurnalas "Books Abroad" savo naujausiam, šių metų pavasario, tome spausdina ir prof. dr. Šilbajorio straipsnį "The Conception of Life in the Art of Pasternak", mat, didelė dalis žurnalo puslapių ši kartą skirta kaip tik komunistiniam režimui nenusilenkusiam, prieš keletą metų mirusiam rusų rašytojui, "Dr. Živago" autoriui — Borisui Pasternakui. Ispaniškojo pasaulio knygų recenzijose dar randame ir dr. Birutės Ciplijauskaitės pavarde, kur ji recenzuoja Elsa Dehennin Bruselio universiteto išleista knygą "Cantic de Jorge Guillen". "Finno — Ugric and Baltic Languages" knygų skyrių Rimvydas Šilbajoris recenzuoja okupuotoje Lietuvoje išleistas knygas — Vytauto Kubiliaus "Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai" ir almanachą "Poezijos pavasaris", o taipgi ir Chicagoje išleista Anatolijaus Kairo drama "Palikimas"; Algirdas Landsbergis recenzuoja Lietuvoje didelio dėmesio susilaukusią Justino Marcinkevičiaus dramą "Mindaugas".

Šia proga tenka priminti, kad pati žurnalo "Books Abroad" leidžianti, Oklahomos universiteto leidykla (University of Oklahoma Press) leidžia ir dr. Rimvydo Šilbajorio knygą apie 14-ka leidykų pasaulio lietuvių rašyto-

jų, kurios anglų kalba pasirodymą 3000 dolerių suma parėmė ir Lietuvių fondas. Čia minimame, naujame žurnalo numeryje, Oklahomos universiteto išleisto ir leidžiamų knygų puslapyje, be kita ko, jau skaitome: **Coming this Fall — "Perfection of Exile".** Fourteen Contemporary Lithuanians Writers. By Rimvydas Šilbajoris. Illustrations. 8,50 dol.

Paties žurnalo adresas: "Books Abroad", 1005 Asp Ave., Norman, Okla. 73069; metinė prenumerata 8 dol.

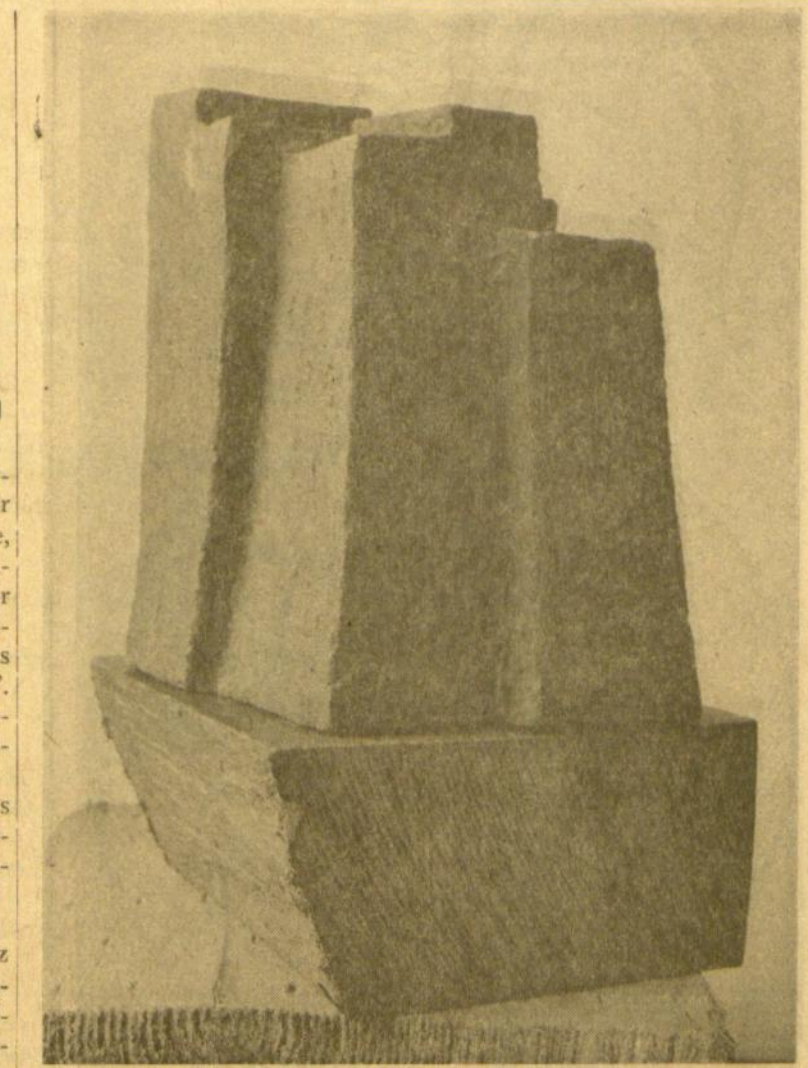
● **Vienos Kardinolas Franz Koenig** apie naują Vytauto Bagdanavičiaus MIC knygą. Katalikiškam ir nekatalikiškam pasaulyje plačiai žinomas Vienos kardinolas F. Koenig, gavęs neseniai "Manyland Books" leidyklos išleista anglų kalba V. Bagdanavičiaus studijinė knygą "Cultural Wellsprings of Folktales", jos autoriui laiške rašo:

"You were kind enough to send me a personally inscribed copy of your new book 'Cultural Wellsprings of Folktales'. I have not yet had a chance to read all of it, but I am happy to find it contains much valuable material from your own beautiful country. As one specializing in the history of religion, I can testify to the interest and importance of this collection for scholars working in this field. Your comments are of exceptional value."

Looking through your book one finds Mircea Eliades statement on Lithuanian folklore being the richest of Europe fully confirmed. You surely deserve the high praise he bestows on your analyses of the Lithuanian material."

● **Joniškėčių dailininkų (Adomo Varno, Elenos Gaputytes, Onos Baužienės ir V. Vaitiekūno) darbai** Čiurlionio galerijoje išstatyti dar ir ši savaitgalį. Parodos atidarymui nespėjo ateiti Anglijoje gyvenančios skulptorės Gaputytes darbai. Dėl Chicagoje vykstančio sunkvežimių vairuotojų streiko jie turėjo būti nukreipti į Detroitą. Pačių joniškėčių iniciatyva skulptūros iš Detroito jau yra atvežtos į Chicago, ir meno mėgėjai ši savaitgalį jau gali jas matyti Čiurlionio galerijoje.

● **Dail. Ona Šablauskienė** dalyvauja su savo originaliais grafikos darbais grupinėje meno parodoje, įvykstančioje birželio 21, Los Angeles Lietuvių Dienos proga, šv. Kazimiero parapijos salėje. Ji priklauso M.A.I. ("Member of Art International") ir savo darbu buvo ištačiusi Bodensee Galerijoje, Šveicarijoje (1969) bei Galerije fuer zeitgenossische Kunst, Hamburge, Vokietijoje (1970).

Elena Gaputyte

Motina ir keturi sūnūs (akmuo)
Nuotr. Andrew Lanyon
Elenos Gaputytes, gyvenančios Anglijoje, skulptūras ir kitų dailininkų joniškėčių (A. Varno, O. Baužienės ir V. Vaitiekūno) darbus dar galima apžiūrėti ir ši savaitgalį vykstančioje parodoje, Čiurlionio galerijoje, Chicagoje.

● **Lietuvių rašytojų sąjungos** penktasis suvažiavimas, šiomis dienomis įvykęs Vilniuje, išsirinko naują valdybą ir valdybos prezidiumą. Ilgametis sąjungos pirmininkas E. Mieželaitis paliko tik valdybos prezidiumo nariu. Pirmininku išrinktas beletristas Alfonsas Bieliauskas (gim. 1923m.). Reikia atsiminti, kad Rašytojų sąjungos pirmininko postas okupuotoje Lietuvoje nėra tik šiaip sau garbės vieta, bet ir 500 rublių mėnesinio atlyginimo etatas. Tai toks uždarbis, apie kurį daktaras ar inžinierius tenai negalėtų svajoti. Kiti valdybos nariai: A. Maldonis, A. Pocius ir J. Požėra. Valdybos prezidiume, be E. Mieželaičio, dar yra: A. Baltakis, J. Lankutis, J. Macevičius, J. Marcinkevičius ir V. Radaitis. Pastarasis su grožine literatūra nieko bendro neturi, o yra tik partijos pareigūnas policininko pareigom. Partijos jis buvo neseniai įsodintas ir į savitraščio "Literatūra ir menas" redaktoriaus kėdę, nušalinus ankstesnį laikraščio redaktorių Vacį Reimerį.

● **Lenkai apie Miltinį.** Lenkų žurnalas "Teatr" 5 nr. idėjo straipsnį apie teatro rež. J. Miltinio veiklą ir apie Panevėžio dramos teatro repertuarą.

● **Vilniaus Pavelskų palerijoje** (buv. Katedroje) balandžio mėn. įvyko Mozarto kūrinų vakaras. Be kamerinio orkestro, dar dalyvavo Vilniaus vidurinės M. K. Čiurlionio meno mokyklos choras ir sol. E. Čiudakova.

● **Vilniaus įstaigos nusiskundė** Valst. filharmonijos darbu. Esą, ji nekreipianti pakankamo dėmesio vaikų ir jaunimo muzikiniam ir estetiniam auklėjimui.

● **Amerikos Bacho Fondas** Washingtone kitais, 1971 metais, jau 12 kartą iš eilės, skelbia J.S. Bacho muzikos varžybas, fortepiono srity. Varžybose galės dalyvauti jauni pianistai, tarp 17 ir 32 m. amžiaus. Numatytos kelios premijos: pirmoji 1,000 dol, antroji — 500 dol. ir trečioji — 250 dol. Muzikos varžybų eiga vyks Washingtone, 1971 m. birželio 11 ir 13 d. Susidomėję varžybomis muzikai gali rašyti adresu: Joh. Seb. Bach International Competitions, 1211 Potomac St., N.W. Washington, D.C. 20007 (Elta).

● **Rašytojas J. Baltušis** gegužės 7 d. išrinktas okup. Lietuvoje veikiančio vad. taikos gynimo komiteto pirmininku. Baltušis pakeltas pernai, gegužės mėn. mirusį ilgametį to komiteto pirmininką T. Tilvytį. (E).

NAUJA LELEWELIO LIETUVOS ISTORIJA

Joachim Lelewel, DZIELA. Dzieje Litwy Rusi aż do unii z Polską w Lublinie 1569 zawartej. Redagavo J. Ochmannski, įvadą parašė H. Lowmianski. Valstybinė mokslo veikalų leidykla, Varšuva, 1969 m. 254 p.

*
Tai dešimtas Lelewelio raštų tomas, kuriame pakartojama laida jo 1839 m. Leipcege išleistos Lietuvos ir Rusijos santykių istorijos. Lelewelis buvo lenkų istorikas, politikas, kovotojas dėl Lenkijos — Lietuvos laisvės. Tris kartus jam teko gyventi Vilniuje: bestudijuojant Vilniaus universitete istoriją

● **Makniūnų dvare, Alytaus srity,** prieš karą buvo nemaža biblioteka, daugiau kaip 2,000 knygų. Buvo daug ir vertingų senų knygų. Po karo pasirodė, kad dauguma knygų kažin kur dingo. Jų tarpe buvo ir baudžiavos laikų archyvas. Dėl to susirūpino Alytaus rajono gyventojai (E).

● **Šveicarijoje lankėsi lietuvis** rašytojas A. Pocius. Jis vėliau Vilniuje papasakojo apie "puikią krašto gamtą", apie susitikimus su Šveicarijos lietuviais ir kt.

● **Vilniutį ruošiamas R. Vabalio** filmas apie baudžiavą. Jo veiksmas apimsiąs visą 19 amžių. Operatorium numatytas J. Gričius.

1804-08 m. ir paskiau istoriją dviem atvejais bedėstant: 1815-18 bei 1822-24 m. Dėstydamas Vilniaus universitete istoriją, jis surinko daug medžiagos. Buvo pamilęs Lietuvos praeitį, pačią lietuvių tautą. Buvo įsijungęs į 1831 m. sukilimą prieš okupantus rusus, ir, sukilimui sužlugus, turėjo trauktis į užsienį. Apsigyvenęs Paryžiuje, ir iš ten už savo veiklą buvo įstremtas. Pasiekęs Belgiją, daugiau susitelkę į istorines studijas ir parašė šią Lietuvos istoriją, apimančią nuo pat mitologinių laikų, nuo pat Lietuvos valstybės kūrimosi iki Liublino unijos.

Šį veikalą kurdamas, jis apgalvestavo, kad daug jo surinktos, bet jam nebeprinamos medžiagos pasiliko Lietuvoje ir Lenkijoje, kad negalėjo naudotis taip svarbiais šių šalių archyvais, tačiau, bedėstant ir betyrinėjant, daug kas buvo pasilikę atmintyje; atrado naujų šaltinių bei literatūros užsienyje, taigi galėjo sukurti šį lietuviams įdomų veikalą, kur, šalia pačios Lietuvos istorijos, žvelgiama plačiai ir į Lietuvos santykius su guda ir rusais. Ši jo istorija nėra vien politinė, bet taip pat ir kultūrinė, socialinė, religinė. Visoje knygoje jaučiama daug šilimos lietuviams.

Pažymėtina, kad ši Lelewelio Lietuvos istorija lenkų kalba buvo išleista tris kartus (1839, 1844, 1863) ir kartą (1861) buvo išleista prancūziškai Paryžiuje. Šiai, ketvirtai, laida lenkų kalba buvo panaudota 1844 m. laida, nedarant pataisų, išskyrus spaudos klaidų atitaisymą.

Šią laidą parūpinęs lietuviams draugas mokslininkas J. Och-

manskis primena, kad šiame veikalke pirmą kartą lenkiškuose istorijos leidiniuose giliau sprendžiamas aukštesnių Lietuvos ir Gudi- jos luomų lenkėjimas.

J. Pr.

since 1914...

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4840 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%
PASSBOOK SAVINGS
All Accounts
Compounded Daily
Paid Quarterly

6%
2-YEAR SAVINGS
CERTIFICATES
(Minimum \$5,000)

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6945 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
— TEVAS IR SŪNUS —
MARQUETTE FUNERAL HOME
THREE MODERNISKO KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
Savininko
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklų Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335

EUDEIKIS
Laidotuvių Direktoriai
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741-2

Ona Baužienė
Iš joniškėčių parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoje

FRANK ZAPOLIS
10% — 20% — 30% pigiau mokėti
iš apdraudus nuo ugnies ir automobilių pažeidimų
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GI 6-4539

A VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkranstymas —
Ivairių atstumu —
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICS)
2424 W. 69th Street Telef. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Telef. VIRginia 7-6672

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. Halsted Street Telef. YARds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. Lituanica Ave. Telef. YA 7-1138-1139

PETRAS BIELIONAS
4348 S. California Ave. Telef. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. Lituanica Ave. Telef. YARds 7-3401

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., Telef. OL 2-1003

SPYGLIAI IR DRYGLIAI

REDAGUOJA DR. S. ALIŪNAS

RINKIMŲ REIKŠMĖ

Žinoma, kad rinkimai labai svarbu, juk žmogaus gyvenime nuo pasirinkimų ir nuo rinkimų labai daug kas priklauso. Taigi suprantama, kad ir į LB tarybą rinkimai yra labai svarbūs. Ir nors apie juos skelbta jau prieš trejetą metų, kai kam pritrūko laiko rinkiminei kampanijai ir pasiūlė rinkimus atidėti, kad liktų laiko savo priešams į dulkes sumalti. Be abejo, tai nėra labai paprasta, kai balsuojai už daugiau, o išrenki mažiau. Svarbiausi, reikšmingiausi atidėjimo ir rinkimų atnaujinimo, išgerinimo, sustiprinimo ir kitokiais, tiesiog Amerikos išgelbėjimo reikalais susirūpinę New Yorkas. Žinoma, tokio didelio miesto žmonių ir norai negali būti maži. Vieniems rinkimai aiškūs, o kitiems nelabai aiškūs. Matyt, kad būtų aiškiau, H. Miklas parašė H. Miklui laišką ir išspausdino jį "Naujienų" gegužės 26 d. laidoj. Taigi žmogus tikrai siekia išsiaiškinimo, kad net sau laiškus rašo. Taigi kaip begali abejoti tokiais nuosirdžiais bendruomeniniais siekiais.

Vieni sako, kad reikia rinkti senus, kiti, kad jaunus, tretį, kad

Laisviausi iš laisvųjų rinkimų Sovietijoje, kur, anot B. Pavalio, renka seimą, kad išstremtų šeimą.

reikia vengti į tarybą įsileisti plaukuotus, kurie blogai reprezentuoja jaunimą. Mes manome, kad plaukuotiesiems turėtų būti primenys, nes tokiems patogiau peštis, ką ten su kokiais plikiais prasidės. Vieni teigia, kad reikia rinkėjus reklamuoti, o kiti teigia, kad nereikia, esą tegu patys darbai reklamuojasi. Mūsų nuomone, reikia reklamuoti, nes jie neišrinks, tai skaudu bus ne tik pralaimėjusiems, bet ir reklamuotojui, taigi pasidalytas skausmas, o jei išrinks, tai nuopelnai bus galima priskirti reklamuotojui. Tie, kurie mano, kad jie savo darbais gali laimėti rinkėjų dėmesį, klysta, nes kas tik daugiau dirba, tai daugiau muša, kaip galima matyti iš dabartinės LB centro valdybos, kurią vis plaka, kad tik daugiau vežtų. Tenka pripažinti, kad dažnai nukentėję ir plakėję, anot to priežodžio, kad kirtu, tai net pats apvirto.

Žinoma, bus ir tokių, kurie tingi balsuoti, atseit, čia ne tau kokia bolševikija, kur privalai balsuoti, ir vis tiek skelbia, kad rinkimai pavyko šimtu procentu. Kiti, žinoma, neprižiūrėję pajudėti, juk, taip sakant, rinksi ar nerinksi, tau algos nepakels, o

dar kiti iš viso nusistatę prieš rinkimus. Va, kad susidėtų kokios partijos, senos ar jaunos, turinčios narių ar ne, ir be jokių rinkimų atstovus paskirtų. Jei kas nebenturi nė vieno nario, o tik vardą, tam atstovą galėtų paskolinti ne mirusi, bet dar šiek tiek krutanti draugija.

Taigi rinkimai ateina ir praicina, išrenkamos naujos valdžios, tai ir nesutariai ir ginčai pasidaro naujesni, jau vien dėl to verta balsuoti. O jeigu bus išrinkta daugiau jaunimo, tai šis, būdamas taryboje, galės savo tėvus priversti bent į apylinkės pirmininkus eiti, kur daug sunkiau surasti kandidatų, negu į tarybą. Na, šiaip ar taip, kai Spygliai baigs pasiekti visus skaitytuosius, taryba bus jau išrinkta, tai mes jau linkime da'bingo, garbingo ir kovingo trimečio.

T. P.

ATBULA ISTORIJA

Gegužės 16 d. muz. J. Zdanis paskelbė, kad po to, kai "Pirmyn" choras nuvyko į Lietuvą, J. Zilėvičius buvo pasiūstas į Ameriką.

"Lietuvių Enciklopedija" rašo, kad "Pirmyn" choras vyko į Lietuvą 1938 metais, o Zilėvičius atvyko į Ameriką 1929 m.

Ir kaip tie, kurie neskaito Spyglių, gali išaiškinti šitokius dalykus.

Muz.

NE VISADA

— Sakykite, daktare, ar jums visada pavyksta išrauti dantį be skausmo?

— O ne! Pavyzdžiui, vakar aš išsikau sau ranką.

PATARIMAI MOTERIMS

— Kodėl dažnai vyrai būna geresni vyrėjų už moteris?

— Todėl, kad jie mažiau tau-pūs.

— Kaip atskirti ar vyras vedęs ar ne?

— Jei jis kasdien nusiskutes, šypsoi ir beveik kasdien ieško dolerio cigarečių, tai reiškia nevedęs. O jei vaikšto apšepęs, pamišęs, bet sotus, reiškia, kad vedęs.

Gąsdina karves

"Jau kelinti metai gauname tik 40—41 ir didesnio numerio guminių avalynę, 50 numerio chala-tus. Kai su tokiais darbiniais drabužiais apsitaisome, tai ir karvės mūsų bijo..."

(Iš Šilalės rajono Medvėgalio tarybinio ūkio Karūžiškės skyriaus melžėjų laiško).

"Valst. laikraštis"

— Ko jos taip lekia?
— Melžėjų išgando

J. Kasčiūno pieš.

METAI IR ATMINTIS

"Sandaroje" rašoma:
"Monika Zilėvičienė, gyvenan-ti Utenos apskrityje, pradžioj šio mėnesio ji sulaukė 105 m. amž. Anksčiau dirbo savo ūky, o dabar gyvena kolchoze. Ji gerai prisimena abu sukilimus: 1831 ir 1863 metų."

Taigi, malonu, kad atmena tuos laikus, kada dar negimusi buvo.

ĮZEIDINĖJIMAI

Susiginčijo dviese:
— Tu tikras asilas!
— O tu avinas!
Čia priešo trečias ir tarė:
— Už ką jūs įzeidinėjate gyvulius?

SUVENYRAS

Jai geriausias
Suvėniras,
Kai negirtas
Grįžta vyras.

L. Vainikonis

PRASMINGAS PASITEISINIMAS

— Tu sakei nerukysi, o dabar rūkai, — sako tėvas.
— Aš nerūkau, — aiškinosi sūnus.
— Bet gi turi cigarą dantyse.
— Taip, bet aš turiu batus ant kojų, tačiau dabar nevaikštau, — atsako sūnus.

STATYBA BIRSTONE

"Birštone daug kas daroma, daug kas statoma ir dar daugiau numatoma. Ir kas tik čia nenumato, ir kas tik čia nestato.

Deja, iki šiol visa tai daroma vien remiantis tolimomis rankomis, mieguistais tempais ar miglotais įsipaieigojimais.

Tad nieko nuostabaus, jog birštoniečių tarpe sklinda net tokia, mums, aišku, artimiausioje ateityje neturėsianti realaus pagrindo, dainelė:

"Vilnius Birštoną mums stato —

Tik to miesto nesimato.
Jei ir taip toliau statys —
Dar labiau nesimatys..."

"Šluota"

SPORTO KAMPELIS

Lenktynėse

Australijoje autolenktynių metu vienas dalyvis atsitrėnkė į pakelėje augusį medį. Atsipeikėjęs po netikėtos avarijos, ant medžio jis pamatė lentelę: "Sekvoja atvežta pas mus iš Meksikos".

— Geriau ją būtų palikę tenai, — pasakė lenktynininkas.

Bėgikė

Stadiono tribūnoje žmona padaro priekaištą savo vyrui:

— Ar ne per daug tu džiūgauji dėl tos bėgikės?

— Brangioji, nepavyduliauk. Aš vis tiek jos nepavyčiauk.

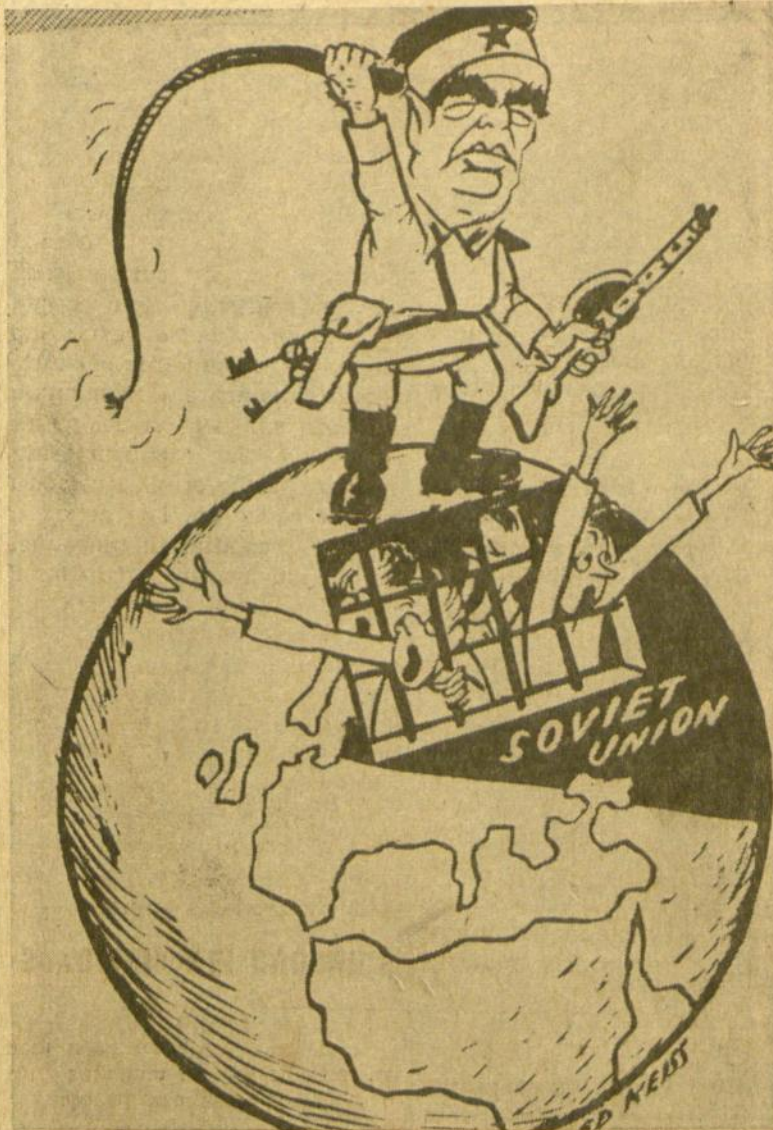
Išvada

Vienas gimnastikos varžybų stebėtojas aiškina kitam:

— Gerai tam sportininkui, kad jis ne raitelis ir kad atlieka pratimus ne su tikru, o su gimnastikos arkliu.

— Kodėl?

— Todėl, kad tikras arklys būtų jį seniai numetęs.

Lenino palikimo paveldėjimas, komunistinių tautų kalėjimas
Ed. Keiss, latvių karikatūristas

KVIETIMAS Į KOVĄ UŽ SIJONUS

Ontario provincijos vyriausybės laikraštis "Topical", išeinąs du kartus per mėnesį ir leidžiamas Civil Service departamento, neseniai išdėjo į savo skiltį "Topical" reporterio, pasivadinusio "Over 30" rašinį, kuriame jis šaukia: "Nestovėkite apatiški — darykite ką nors! Gėda jums, Ontario vyriausybės viešosios tarnybos vyrams. Norisi linkėti, kad susirgtumėt kokia nors karštligė, ar kaip nors kitaip nukentėtumėt už tyliėjimą! Matyti, kad jūs per daug domino tokie antraeiliniai dalykai, kaip infliaciniai ženklai ar kas nors kita, kad jūs nebeįjūrite daug svarbesnių dalykų ir artėjančių įvykių.

Argi, jūs nebematote, koks pavojus gresia vyrų akių ganyk-

loms? Jūs rūpinatės Vietnamu, Viduriniais Rytai ir dar daugybe kitų dalykų, o nematote, koks pavojus gresia mergaičių ir moterų "mini" sijonams. Karai tai nonsensai, palyginus juos su šia realia problema.

Jeigu, girdi, jūs esate tikri vyrai, jūs privalėtumėt atidėti į šalį tuos mažyčius — nereikšmingus dalykėlius, kaip: mokesčius valdžiai, infliaciją, karus, kainas, pragyvenimo pabrangimą ir kitokias bėdas, o privalėtumėt susirūpinti rimčiausiu klausimu: ką darote dėl artėjančio pavojaus moterų "mini" sijonėliams ir suknelėms?

Ar nesate girdėję, jog tie klouniški madų žinovai advokatauja pakeisti gražiuosius "mini" į sijonus ar sukneles iki pusės blauzdų. "Maksi" apsiaustai yra blogi pakankamai, bet dar tiek ramnomės, kad po jais — glūdėjo ir "mini" drabužėliai.

Negi visiškai moteriškos lyties grožis eitų velniop? Išeikite, vyrai, iš savo landynių ir kovokite. Rašykite protesto laiškus parlamentonariams, pulkite miesto me-ro įstaigą, boikotukite prekybos, kuriose nebus "mini" sijonų ir t. t. ir t. t. Darykite visa dabar, nes belaukiant — gali būti per vėlu. Neduokite "mini" virsti muziejine retenybė. Pirmyn — į kovą! Heil the mini!

Paruošė P. A.

Pastoviai draugauti "Going steady", kaip matome iš fotografijos, nėra labai lengva.

SPYGLININKAI GUODŽIASI

— Logiški sprendimai. Spyglių ilgametis bendradarbis Z rašo: "Gen. K. Musteikis savo 'Atsiminimų fragmentuose', 77 psl. rašo apie gen. St. Raštikio reikalavimus: "Kad prezidentas pabrėžtų, juog jis yra patenkintas kariuomenės vado -veikla, seimo pirmininkui, kad seimas be pakeitimo priimtų Raštikio pasiūlytus įstatymų projektus, kad jo pasiūlytieji kariuomenės biudžetai nebūtų apkarpmomi."

Toliau 79 psl. kalba apie kariuomenės vado algą: ji tik 2,250 litų į mėnesį, taigi iš jos buvo sunku verstis. Kas kita buvo darbininkui ar tarnautojui, gaunan-čiam 150 litų į mėnesį. Tikrai vadui vargas buvo Lietuvoje. Toliau 85 psl. Musteikis sako: po ne prezidentė, jei Rėklaičio kandidatūra (j kariuomenės vadus) atkristų, tai kito pasirinkimo mes neturime. Spyglininkai ir dygli-ninkai su p. gen. Musteikio nuomone nesutinka, mes galvojame, jei kariuomenės vado nebuvo galima rasti generolų tarpe, tai juos visus tučtuojau reikėjo kaip ne-

tinkamus išgreduoti į eilinius ir ieškoti pulkininkų tarpe, jei ir šių tarpe nebuvo galima surasti, tai ieškoti tarp majorų, kapit-onų ir leitenantų, jei ir čia ne-atrasta, tai reikėjo ieškoti tarp viršilų, puskarininkų ir grandinių. Jau mes tikime, kad sumanių grandinių tarpe bent vieną buvo galima atrasti.

Toliau 106 psl. Musteikis sako: "prašiau prezidentą, kad jis leistų pasisakyti naujam minist-rui pirmininkui." Raštikis atsa-kė: "Krašte yra įgulos. Gintis būtų neįmanoma, reikia visus rei-kalavimus priimti ir nesipriešin-ti."

Taigi maždaug taip daryti, kaip reikalavo savo trijuos punk-tuos, viską priimti. Ir sakyk, kad tai nebuvo logiška.

— Kas iš tų keturių šimtų su kau-pu puslapių, jei jie vietomis skysti kaip okupacinis alus.

Pr. Visvydas

Amerikoje turime ir daugiau gerų solistų, ne vien tik Baras..

Sol. St. Baras
"Mūsų Pastogė" Nr. 11

Vedybinėmis temomis

Savižudybės metu

Policininkas, pastebėjęs žmogų iš dešimto aukšto bandantį tēkš-tis ant šaligatvio:

— Žmogau, nedaryk to! Tik pagalvok apie savo žmoną ir vai-kus. Ne, apie žmoną geriau nie-ko negalvok.

Vedybiniam gyvenime

Žmona vyrui:
— Žinau, tu norėtum, kad aš būčiau kito vyro žmona.

— Ne, nes tokių priešų dar neturiu.

Maži šansai

— Vedybos — tai loterija.
— Nesamone! Loterijoje žmo-gus turi šansų laimėti.

Blogai supastas

— Ir tamsta išdrįsai mano duk-teriai pasipiršti! — susinervinusi rėkė motina jaunikačiui.

— Kodėl tamsta manęs pirma nepasiklausei?

— Bet aš nė kiek nenujaučiau, kad ir tamsta mane myli!

Muštynės

— Bet tamsta baisiai sužalo-tas! Septynios žaizdos. Pasakyk man, kaip tai įvyko — sako dak-taras.

— Aš patekau į dideles mušty-nes.

— Tebūna tamstai tai visiems laikams pamoka. Ateityje kiek ga-lėdamas venk muštynių.

— Ak, kad galėčiau, pone dak-tare, negaliu juk nuo savo žmo-nos atsiskirti, — atsakė pacien-tas.

Jeigu...

Žmona sako vyrui:
— Man jau apkarto toks gy-venimas. Užvakar tu grįžai na-mo vakar. Vakare atėjai šiandien. Jeigu šiandien tu pareisi rytoj, tai poryt aš paduosiu pareiškimą skyryboms.

Laimė

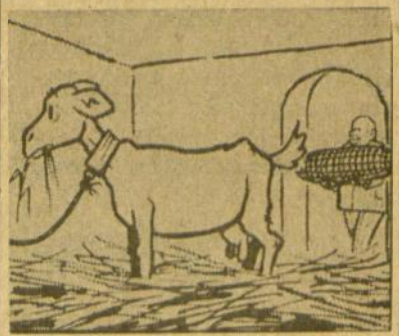
— Tik po vestuvių žmogus su-žino, kas tai yra tikroji laimė! — sako žmona.
— Bet jau būna per vėlu.

Len'no metai gaudomieji

Stalino metai plakamieji

Chruščiovo metai kukurūziniai

Kosyginio ir psichiatrinės ligoninės guldymo metai.

Nebe sužadėtinė

— Ar tu dar vis su Emilija esi susižadėjęs?

— Ne, jau nebesu.

— Tai gerai, ji tokia stora, bu-ka, tiesiog nė velniui netikusi. Bet kaip tu išvengai sužadėtu-vių?

— Aš ją vedžiau.

Pinigai ir uošvis

Vyrukas nuliūdęs susitinka sa-vo merginą.

— Kas atsitiko, tėvas nesuti-ko? Ar tu jam pasakei, kad ban-ke turi 5,000 dol.? — paklausė mergina.

— Pasakiau, ir jis jau paprašė juos paskolinti.

Pažadų tikrumas

— Ar esi tikra, jog Antanas rimtai galvoja tave vesti?

— Aišku, jis nuolat primena, kad aš geriausia atrodau pi-giausiose suknelėse.

ALUDEJE

Svečias paprašė 1930 m. gamy-bos alaus. Patarnautojas, žinoda-mas, kad tokio alaus neturi, keis-tą svečio pageidavimą pranešė sa-vo vyresniajam, kuris liepė duoti jam paprastą alaus ir pasakyti, kad tai yra 1930 m. gamybos a-lus. Patarnautojui taip pada-rius, svečias, duodamas jam 4 centus tarė:

—Tiek alaus bonka kainavo 1930 metais...

PER DAUG PLIKAGALVIŲ SEIME

"The Ottawa Citizen" savo skiltyse kartą pažymėjo, kad To-ronto viename iš moterų klubų buvo pasisakyta, jog Kanados parlamente (Žemuo-se Rūmuo-se) per daug išrenkama plika-galvių vyrų — parlamentarų. Kai ateis nauji rinkimai—esą, rei-kėtų parinkti kiek galint dau-giau fotogeniškų moterų parla-mentarių postams. Tas reiškinys bent kiek, girdi, užtušuo-tų tą be-galiniai didelę plikių monotoni-

Reikalingi seneliai ir reikalingi namai

"Dirva" gegužės 20 d. laidoje išspausdino straipsnį "Chicagai reikalingi senelių namai", gi gegužės 19 d. "Sandara" išspaus-dino skelbimą, kuriame rašo, kad Parkside Garden Nursing name reikalingi seneliai.

Pūkelevičiūtė savo pasakoji-muose pereina visą (be abejo, sa-vo) gyvenimą su Emanueliu Kantu ir su Kauno Lukšio gat-vės, su Michail Petrovič, Dum-čium ir tuzinais kitų visais at-žvilgiais įdomių charakterių, ir pagaliau su Stasj Pilka prime-nančiu džentelmenu Ponu Mo-ru.

J. Pronskus

— Klumpaitiškas apavas ir dabar tinka ir prie iškilmų tautinių drabužių...

L. Vaičiūnienė

SIMTMETINĖ PASAKA

Bayoras klausia sava tarna:
— A nieks nebuvo atėjęs?
— Buvo kažinkoksay ponas.
— Ko anas norėjo?
— Jis tayloras, ar jus namie.
— O ka tu?
— Asz pasakiau, jog jusu szwiesybės nēr.
— O ka anas?
— Sakė "labay geray".
— Ir iszėjo?
— Ne... Užsirakino jusu szwiesybės ponias pakajuy.

GERA GALVA

Davė jam Dievas
Būdą auksinį:
Galva sienojun
Įkala vinį!